

๘
๘๘๘
๘๘๘

ปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง
เขตกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์

ของ

สมพร เลิศมังกรวง

25 0.0, 2545

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

พฤษภาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๔๕

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่องปัญหา
การเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัย
สารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ของ นางสาวสมพร เลิศมังกรวง แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

..... กรรมการ

(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

..... กรรมการ

(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์จูงใจ แสงพันธุ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

..... หัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงเรียบร้อยได้ด้วยความเมตตากรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิมไทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง กรรมการควบคุม สารนิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ว่าที่ร้อยตรีชิตวีร์ บุญนาค รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร อาจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม และรศ.สำอังก์ งามวิชา ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์จูงใจ แสงพันธุ์ อาจารย์ทิพย์เรศ ศรีนวลดี ที่กรุณาให้ คำปรึกษาแนะนำ และขอขอบคุณอาจารย์รัชณี งามวิชา ที่กรุณาประมวลข้อมูลสถิติให้กับการวิจัย ครั้งนี้จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี และขอขอบคุณนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ที่กรุณาตอบแบบ สอบถาม

คุณค่า ความดี และคุณประโยชน์อันจะพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา คณาจารย์ที่สั่งสอน ตลอดจน ญาติมิตร และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สมพร เลิศมั่งกรวง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร.....	8
หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ในวิทยาลัยสารพัดช่าง.....	11
ข้อมูลการเรียนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน.....	13
ปัญหาการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน.....	31
แนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอนผู้ใหญ่.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	90
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	90
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผล.....	96
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	100
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	101
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก.....	109
ภาคผนวก ข.....	111
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	118

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนวุฒิทางการศึกษา และรายวิชาที่สอนของครูในวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร.....	18
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
3 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม.....	57
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวม และรายด้าน	59
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านครูผู้สอน เป็นรายชื่อ	60
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านผู้เรียน เป็นรายชื่อ.....	61
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านหลักสูตรและเนื้อหา เป็นรายชื่อ.....	62
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นรายชื่อ.....	63
9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม เป็นรายชื่อ.....	64
10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา เป็นรายด้าน.....	65
11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายด้าน.....	67
12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามอายุ เป็นรายด้าน.....	68
13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายด้าน.....	69
14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพสมรส เป็นรายด้าน	70

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า	
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา เป็นรายด้าน.....	71
16	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามสถานศึกษา เป็นรายคู่	73
17	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามสถานศึกษา เป็นรายคู่	74
18	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานศึกษา เป็นรายคู่.....	75
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายด้าน.....	76
20	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่	77
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน.....	78
22	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามอายุ โดยรวม เป็นรายคู่.....	79
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	80
24	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพการสมรส โดยรวมและรายด้าน.....	81
25	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา.....	83
26	ความคิดเห็นที่เป็นข้อเสนอแนะในการเรียนของนักศึกษา.....	86

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในสังคมเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคง การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเหมาะสมและมีคุณสมบัติกับการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานอย่างสอดคล้อง (ปัจจัย บุนนาค. 2534 : 112) ในปัจจุบันและอนาคตซึ่งผันแปรไปตามความเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย ความต้องการในการใช้กำลังคนของประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากร โดยการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อให้บุคคลสามารถปรับตนเองให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องตลอดเวลา เช่น รัฐบาลมีนโยบายให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนเร่งระดมสรรพกำลังเพื่อจัดการศึกษาโดยให้ความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร (สมจิตร ชัยยงค์ดำรงฤทธิ์. 2540 : 1) จัดการศึกษาเพื่อปวงชนศึกษาวิชาชีพพระยะสั้นสำหรับนักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการส่งเสริมการฝึกทักษะ ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ความพร้อมและความแตกต่างระหว่างบุคคล

กรมอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนของประเทศ โดยกำหนดนโยบายไว้ในแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 ไว้หลายประการ เช่น มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงกันระหว่างหลักสูตรในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนเพื่อเป็นการจูงใจเยาวชนให้มีความสนใจเรียนวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การถ่ายโอนหน่วยกิตหน่วยการเรียนไปสู่หลักสูตรในระบบโรงเรียนที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ได้เป็นการขยายการศึกษาเพื่อบริการการฝึกอาชีพให้กว้างขวางสอดคล้องกับความต้องการ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในสาขาวิชาที่จำเป็นต่อการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านพาณิชยกรรม การบริการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายโอกาสทางการศึกษา จึงมีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นตลอดเวลาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

วิทยาลัยสารพัดช่างซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่ง ในสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษา วิชาชีพหลายหลักสูตร. เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 (สะสมหน่วยกิต) และหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม กหกรรม ศิลปกรรม และพาณิชยกรรมสำหรับผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้เข้ามาศึกษาหาความรู้เพื่อนำความรู้ความชำนาญ ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อเตรียมคนเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งในสถาน ประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระส่วนตัวโดยโครงการเปิดสอนวิชาชีพมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มพูน ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ ปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นหรือเพิ่มเติม ความรู้พิเศษเพื่อให้สามารถนำไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตประจำวัน เพื่อถ่ายโอนหน่วยกิตหรือ หน่วยการเรียนไปสู่หลักสูตรในระบบโรงเรียนที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ได้ หลักสูตรระยะสั้น ประกอบด้วยความรู้ภาคทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในการปฏิบัติงานเท่าที่จำเป็นโดยจะเน้นหนัก ในภาคปฏิบัติทำให้นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมมีประสบการณ์จริงสามารถนำไปปฏิบัติงานได้ เมื่อเรียนจบหลักสูตร รูปแบบของหลักสูตรจะแบ่งเนื้อหาของแต่ละสาขาวิชาออกเป็นรายวิชาที่จบ ในตัวเองซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกรายวิชาต่าง ๆ ได้ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ของตนเอง (กรมอาชีวศึกษา. 2540 : ก - 1) เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็น ประโยชน์แก่ตนเองและสังคมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กับการจัดการศึกษาแบบอื่นย่อมประสบปัญหาการเรียนการสอนและคุณภาพการจัดการซึ่งเกิดจาก องค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรและเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพ แวดล้อม นอกจากนั้นยังประสบปัญหาเกี่ยวกับที่ผู้เรียนเรียนไม่จบหลักสูตร ปริมาณผู้สมัครเรียน ลดลง จำนวนห้องเรียนลดลง วิชาที่เปิดสอนมีจำนวนผู้สมัครเรียนไม่ถึงเกณฑ์ต้องปิดห้องสอนลง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะครูสอนในวิทยาลัยสารพัดช่าง จึงมีความสนใจศึกษาปัญหา การเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัย สารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ว่ามีปัญหาการเรียนอย่างไรหรือไม่ การดำเนินการเรียนการสอน มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด เนื่องจากในสาขาวิชาการเลขานุการมีจำนวนผู้สมัครเรียนลดลง มาก สาขาวิชาการบัญชีมีจำนวนผู้สมัครเรียนและเรียนจบหลักสูตรน้อยมาก บางครั้งไม่สามารถ จัดการเรียนการสอนให้ผู้สนใจสมัครเข้าเรียนได้เพราะจำนวนผู้สมัครเรียนไม่ถึงเกณฑ์รับสมัคร ขั้นต่ำที่กำหนด ในขณะที่สาขาวิชาคอมพิวเตอร์มีผู้สนใจสมัครเรียนมากจนสถานศึกษาไม่ สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้สนใจสมัครเข้าเรียนได้ครบถ้วน โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจ ทำการศึกษากับนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร

จำนวน 4 แห่ง คือ วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าเกิดจากปัจจัยใด เพื่อนำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานอย่างมีเอกสารหลักฐานยืนยัน สำหรับผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทาง ในการวางแผนปรับปรุงเพื่อลดหรือแก้ไข ปัญหา ส่งผลให้การเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น มีการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ตลาดแรงงาน และส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณภาพในสังคมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน จำแนกตามสถานศึกษา สาขาวิชาที่เรียน อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียน ของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาครั้งนี้จะทำให้ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการวางแผน ปรับปรุง ลดปัญหาและแก้ไขปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา วิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีกำหนดการเรียนภาคเรียนละ 150 ชั่วโมง โดยศึกษาเฉพาะในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 รวม 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง 4 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 592 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี จำนวน 130 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง จำนวน 112 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร จำนวน 152 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา จำนวน 198 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้ศึกษากำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 234 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยเทียบอัตราส่วนจากเกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางประมาณจำนวนของเครชีและมอร์แกน ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน ดังนี้

วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี จำนวน 52 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง จำนวน 43 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร จำนวน 61 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา จำนวน 78 คน

ตัวแปรที่วิจัย

1. ตัวแปรอิสระ เป็นสถานภาพของนักศึกษา 5 ด้าน คือ

1.1 สถานศึกษา จำแนกออกเป็น 4 แห่ง คือ

- 1.1.1 วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี
- 1.1.2 วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง
- 1.1.3 วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร
- 1.1.4 วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา

1.2 สาขาวิชา จำแนกได้ 3 สาขา คือ

- 1.2.1 สาขาวิชาการบัญชี
- 1.2.2 สาขาการเลขานุการ
- 1.2.3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

1.3 อายุ จำแนกได้ 4 ช่วง คือ

- 1.3.1 ต่ำกว่า 20 ปี
- 1.3.2 21 - 35 ปี
- 1.3.3 36 - 45 ปี
- 1.3.4 45 ปีขึ้นไป

1.4 ระดับการศึกษา จำแนกได้ 2 ระดับ คือ

- 1.4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 1.4.2 สูงกว่าปริญญาตรี

1.5 สถานภาพสมรส จำแนกได้ 3 สถานภาพ คือ

- 1.5.1 โสด
- 1.5.2 สมรส
- 1.5.3 หย่าร้าง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

พ.ศ. 2540 วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกปัญหาออกเป็น 5 ด้าน

- 2.1 ด้านครูผู้สอน
- 2.2 ด้านผู้เรียน
- 2.3 ด้านหลักสูตรและเนื้อหา
- 2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์
- 2.5 ด้านสภาพแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่มีอายุมากกว่า 15 ปี และสมัครเข้าเรียนตามหลักสูตร เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540 เฉพาะที่ลงทะเบียนเรียนประเภท วิชาพาณิชยกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 มีกำหนดระยะเวลาในการเรียนระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2542 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2542

2. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น หมายถึง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัดสอนให้กับประชาชนทั่วไปที่มีพื้นฐานความรู้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป มีกำหนดเวลาเรียนสาขาวิชาละ 6 - 150 ชั่วโมง ภาคเรียนละ 150 ชั่วโมง ประมาณ 2.5 เดือน เรียนวันละ 3 ชั่วโมง ในวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ หลักสูตรจบในตัวเองแต่ละช่วงเวลา

3. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม หมายถึง วิชาที่เปิดสอน 3 สาขาวิชา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์

4. ปัญหาการเรียน หมายถึง ข้อขัดข้อง ความไม่สะดวกสบาย เหตุที่ขัดขวางหรืออุปสรรคที่มีผลต่อการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากปัญหาการเรียน 5 ด้าน คือ

4.1 ด้านครูผู้สอน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องมาจากอาจารย์ผู้ซึ่งทำหน้าที่สอน ได้แก่ ขาดความรับผิดชอบ วิธีการสอนยังไม่เหมาะสม ขาดความถนัดและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ พฤติกรรมของผู้สอนไม่เหมาะสม

4.2 ด้านผู้เรียน หมายถึง ปัญหาหรือข้อขัดข้องที่เกิดเนื่องมาจากผู้เรียน ได้แก่ ภาระและความรับผิดชอบ การนำไปใช้ พื้นความรู้ ความสัมพันธ์ภายในห้องเรียนและครอบครัว

4.3 ด้านหลักสูตรและเนื้อหา หมายถึง ปัญหาหรือข้อขัดข้องที่เกิดเกี่ยวเนื่องมาจากหลักสูตรและเนื้อหา ได้แก่ การนำไปใช้ ระยะเวลา ความสมบูรณ์ของเนื้อหาวิชา

4.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ปัญหาหรือข้อขัดข้องที่เกิดเกี่ยวเนื่องมาจากวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้งาน ปริมาณและบุคลากร

4.5 ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง ปัญหาหรือข้อขัดข้องที่เกิดเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมมีปัญหาในเรื่องการเดินทาง สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

5. วิทยาลัยสารพัดช่าง หมายถึง สถาบันการศึกษาวิชาชีพพระยะสั้น ในเขต กรุงเทพมหานคร 4 แห่ง คือ วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัญหาในการเรียนของนักศึกษา

ตัวแปรต้น

1. สถานศึกษา
2. สาขาวิชา
3. อายุ
4. ระดับการศึกษา
5. สถานภาพสมรส

ตัวแปรตาม

- ปัญหาการเรียน
1. ด้านครูผู้สอน
 2. ด้านผู้เรียน
 3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา
 4. ด้านวัสดุอุปกรณ์
 5. ด้านสภาพแวดล้อม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษา ในสถานศึกษาต่างกัันมีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษา เรียนสาขาวิชาต่างกัันมีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษา มีอายุต่างกัันมีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษา มีระดับการศึกษาต่างกัันมีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. นักศึกษา มีสถานภาพสมรสต่างกัันมีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร
2. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ในวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร
3. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
 - 3.1 ด้านครูผู้สอน
 - 3.2 ด้านผู้เรียน
 - 3.3 ด้านหลักสูตรและเนื้อหา
 - 3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์
 - 3.5 ด้านสภาพแวดล้อม
4. ปัญหาการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
5. แนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอนผู้ใหญ่
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร

เมื่อประมาณ พ.ศ. 2459 หรือเมื่อประมาณ 86 ปี มาแล้วมีการสร้างโรงเรียนพาณิชยการวัดแก้วฟ้าล่าง บริเวณวัดแก้วแจ่มฟ้า (วัดแก้วฟ้าล่าง) ถนนสี่พระยา อำเภอบางรัก จังหวัดกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2492 กรมอาชีวศึกษาสั่งให้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการช่างพระนคร สังกัดกองโรงเรียนการช่าง

วันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2502 กระทรวงศึกษาธิการประกาศจัดตั้งโรงเรียนการช่างวัดทองธรรมชาติ ที่ถนนเชียงใหม่ อำเภอคลองสาน จังหวัดธนบุรี เป็นโรงเรียนสารพัดช่าง ดำเนินการสอนการอาชีวศึกษาหลักสูตรระยะสั้น เริ่มทำการตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2502 เป็นต้นมา โดยกำหนดหลักสูตร 6 เดือน ใช้เวลาสอน 180 ชั่วโมง หรือ 300 ชั่วโมง

พ.ศ. 2503 โอนโรงเรียนการช่างพระนคร สังกัดกองโรงเรียนการช่างไปสังกัดกองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา ดำเนินการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นสาขาต่าง ๆ สมัยนั้นอาคารเรียนโรงเรียนการช่างพระนครชำรุดทรุดโทรมมากมีการซ่อมแซมปรับปรุง 2 - 3 ครั้ง แต่ก็ยังชำรุดทรุดโทรม ฝาผนังฉาบปูนแตกหลุดเป็นชิ้น และส่วนประกอบของอาคารหมดสภาพไม่เหมาะที่จะใช้เป็นอาคารเรียนถาวรต่อไป เพราะจะพังลงมาเมื่อใดก็ได้เป็นอันตรายต่อครูอาจารย์ และนักศึกษาเป็นอย่างมาก ในปีเดียวกันกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศตั้งโรงเรียน ช่างไม้ขึ้น ตั้งอยู่เลขที่ 286/1 ถนนบำรุงเมือง ตำบลบ้านบาตร อำเภอป้อมปราบ จังหวัดพระนคร

พ.ศ. 2504 มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นจากเดิม เป็นหลักสูตรระยะเวลา 5 เดือน และมีการสอนภาคฤดูร้อน ระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน

พ.ศ. 2513 กองส่งเสริมอาชีพได้รับงบประมาณ 3 ล้านบาท เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนโรงเรียนการช่างพระนคร ทำให้ครูอาจารย์ ต้องย้ายไปสอนที่โรงเรียนช่างไม้หรือไปอบรมวิชาชีพประเภทต่าง ๆ เป็นการชั่วคราว ในขณะที่เดียวกันได้มีการจัดหาครูวิชาชีพประเภทต่าง ๆ สำหรับเปิดสอนวิชาชีพเพิ่มขึ้น เช่น แผนกอาหาร - ขนม แผนกเสริมสวย แผนกช่างเครื่องทำความเย็น แผนกช่างยนต์ เป็นต้น

พ.ศ. 2514 โรงเรียนการช่างพระนคร เปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นโดยเปิดสอนวิชาประเภทธุรกิจ ชวเลข และวิชาการช่างต่าง ๆ เช่น ช่างตัดเสื้อผ้าชายหญิง ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ ชั้นล่างจัดเป็นห้องเรียนและโรงฝึกงานสำหรับวิชาช่างอุตสาหกรรม เช่น ช่างเชื่อมโลหะ ช่างเครื่องยนต์ ช่างเสริมสวย ช่างตัดผมชาย มีห้องเรียนและโรงฝึกงานไม่น้อยกว่า 30 ห้อง มีครูอาจารย์ประจำประมาณ 31 คน ผลิตช่างกึ่งฝีมือหรือระดับฝีมือปานกลางประเภทต่าง ๆ ได้ประมาณปีละ 1,500 คน โดยเปิดสอน 2 เทอมและเปิดสอนภาคฤดูร้อนด้วย

ด้วยเหตุที่ว่า โรงเรียนการช่างพระนครเป็นเสมือนโรงเรียนสารพัดช่างแห่งแรก ที่เปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทต่าง ๆ มาแล้วกว่า 20 ปี และได้รับความสนใจเป็นที่นิยมอย่างมากจากประชาชนทั่วไป กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่ามีการเปิดสอนวิชาชีพสาขาต่าง ๆ หลายวิชาด้วยกันตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นเช่นเดียวกับโรงเรียนสารพัดช่างอื่น จึงมีการเปลี่ยนชื่อตามความเหมาะสม ดังนั้น จึงมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนายสุกิจ นิมมานเหมินท์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนการช่างพระนครเป็นโรงเรียนสารพัดช่างสี่พระยา ตามชื่อที่ตั้งอยู่ คือ ถนนสี่พระยา เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2514 (วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา. น.ป.ป. : 1 - 3)

พ.ศ. 2515 ได้มีการปรับปรุงส่วนราชการในสังกัดกรมอาชีวศึกษาใหม่โดยให้โรงเรียนสารพัดช่างไปสังกัด “กองโรงเรียน” เปลี่ยนชื่อโรงเรียนช่างไม้เป็นโรงเรียนสารพัดช่างพระนคร เปลี่ยนชื่อโรงเรียนการช่างวัดทองธรรมชาติ เป็นโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี และมีการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างนครหลวงเพิ่มขึ้นอีก 1 แห่ง ตั้งอยู่เลขที่ 708/4 ซอยวัดเทพนารี ถนนจรัญสนิทวงศ์ ตำบลบางพลัด อำเภอบางพลัด จังหวัดธนบุรี

พ.ศ. 2522 มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นเป็นหลักสูตรละ 225 ชั่วโมง ระยะเวลาเรียนวิชาละ 3.5 เดือน

พ.ศ. 2523 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมอาชีวศึกษา กำหนดให้โรงเรียนสารพัดช่างไปสังกัด “กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา” และมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ให้มีรายวิชาที่เรียนรายวิชาละ 225 ชั่วโมง และเปิดการเรียนการสอนปีละ 3 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 3.5 เดือน

วันที่ 5 กรกฎาคม 2533 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้ง “กองการศึกษาอาชีพ” สังกัดกรมอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนและควบคุมดูแลสถานศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นและหลักสูตรพิเศษ ได้แก่ โรงเรียนสารพัดช่างและศูนย์ฝึกวิชาชีพ กรมอาชีวศึกษาให้วิทยาลัยสารพัดช่างเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นเพิ่มเติมจากเดิมหลักสูตรละ 225 ชั่วโมงเท่ากันทุกหลักสูตร เป็นหลักสูตรตั้งแต่ 6 ชั่วโมง ถึง 225 ชั่วโมง เพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพและสภาวะการณ์ปัจจุบันอย่างแท้จริง ทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้สะดวกในเวลาไม่นานนัก เพราะเรียนเฉพาะเจาะจงกับเรื่องที่ต้องการเท่าที่จำเป็นจริง ๆ (กรมอาชีวศึกษา. 2535 : 6 - 8)

เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศยกฐานะโรงเรียนสารพัดช่างเป็น “วิทยาลัยสารพัดช่าง” สังกัดส่วนกลาง

พ.ศ. 2537 กรมอาชีวศึกษาให้วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในปี พ.ศ. 2538

พ.ศ. 2540 มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ให้มีรายวิชาที่เรียนรายวิชาละ 6 ชั่วโมง ถึงรายวิชาละ 150 ชั่วโมงและเปิดการเรียนการสอนปีละ 2 ภาคเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจ และสังคมปัจจุบัน

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ในวิทยาลัยสารพัดช่าง

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 เป็นหลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษาพัฒนาขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาใช้ฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปที่ประสงค์จะนำความรู้ความชำนาญที่ได้รับ ไปประกอบอาชีพทั้งในสถานประกอบการ หรือประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว หรือนำไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือเพิ่มเติมความรู้พิเศษเพื่อให้สามารถนำไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตประจำวัน หรือถ่ายโอนหน่วยกิตหน่วยการเรียนไปสู่หลักสูตรในระบบโรงเรียนที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ได้ หลักสูตรนี้ประกอบด้วยความรู้ภาคทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในการปฏิบัติงานเท่าที่จำเป็น โดยจะเน้นหนักในภาคปฏิบัติเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีประสบการณ์จริงสามารถนำไปปฏิบัติงานได้เมื่อจบหลักสูตร รูปแบบของหลักสูตรนี้จะแบ่งเนื้อหาของแต่ละสาขาวิชาออกเป็นรายวิชาที่จบในตนเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ได้ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตนเอง (กรมอาชีวศึกษา. 2540 : ก - 1)

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสฝึกวิชาชีพตามที่ตนต้องการ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามความถนัดและความสนใจ
2. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้ว ได้มีโอกาสศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ สามารถนำไปพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดียิ่งขึ้น เป็นการยกระดับการทำงานและเพิ่มพูนรายได้
3. เพื่อเปิดโอกาสให้แก่บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้วแต่ประสงค์จะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น เข้ามาศึกษาและฝึกวิชาชีพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ
4. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาที่สนใจเลือกเรียนวิชาชีพตามหลักสูตรเมื่อศึกษาจบหลักสูตร สามารถโอนหน่วยกิตหรือหน่วยการเรียนไปสู่ระบบโรงเรียนที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ได้
5. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ความชำนาญ ตลอดจนแนวทางในการประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ประเภทวิชาที่เปิดสอน

ประเภทวิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันวิทยาลัยสารพัดช่าง ปีการศึกษา 2542 มี 4 ประเภทวิชา คือ

1. ประเภทวิชาคหกรรม
2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
3. ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม
4. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาในประเภทวิชาพาณิชยกรรมที่เปิดสอน ในวิทยาลัยสารพัดช่าง เขต กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 มี 3 สาขาวิชา คือ

1. สาขาวิชาการบัญชี
2. สาขาวิชาการเลขานุการ
3. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

หลักสูตรที่เปิดสอน

วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบันเปิดสอนหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 มีระยะเวลาเรียน หลักสูตรละ 6 - 150 ชม. มีการจัดการเรียนการสอนปีละ 2 ภาคเรียน ๆ ละ 2 รุ่น ๆ ละ 150 ชั่วโมง ใช้เวลาเรียนประมาณ รุ่นละ 2.5 เดือน

2. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 สำหรับผู้ตงงาน เปิดการเรียนการสอนในวันเสาร์ - อาทิตย์มีระยะเวลาเรียนตั้งแต่ 6 - 150 ชั่วโมง

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) ใช้เวลาเรียนหลักสูตรละ 1 ปี

4. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 (ปวช.)

- 4.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 ปกติ 3 ปี

- 4.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 ทวิภาคี

- 4.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 สะสมหน่วยกิต/เทียบโอน

หน่วยกิต

ข้อมูลการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

ด้านครูผู้สอน

ครูตามแนวพระราชดำริ

การศึกษาแนวพระราชดำริที่เกี่ยวกับครู โดยการศึกษาจากพระบรมราโชวาทและพระราชดำริที่พระราชทานไว้ในโอกาสต่าง ๆ สามารถสรุปเป็นคุณลักษณะในสาระสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

1. ครูต้องเน้นที่คุณธรรม
2. ครูจะต้องประพฤติตัวให้เป็นที่รักเคารพของนักเรียน
3. ครูต้องอดทน เสียสละและมีความเมตตา
4. ครูไม่ควรมุ่งยศศักดิ์ ความร่ำรวย และผลตอบแทนทางวัตถุ
5. ครูต้องยึดมั่นในคุณความดี
6. พระผู้ทรงเป็นครูของแผ่นดินสมควรที่ครูทุกคนยึดถือเป็นแบบอย่างของความเป็น

ครูที่แท้

ครู คือแบบอย่างที่ยึดมั่นในคุณความดี มีความอดทนเสียสละโดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นผู้ที่มีคุณธรรมให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้โดยต้องมีมนุษยสัมพันธ์ปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของผู้เรียนและผู้ร่วมงาน เป็นผู้มีบทบาทถ่ายทอดความรู้และวิชาการ มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้เรียน เป็นผู้ให้กำลังใจคอยแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการใช้วัสดุ อุปกรณ์แนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้ทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในการสมัครเรียน นอกจากนี้พระองค์ยังทรงเป็นครูของแผ่นดินซึ่งนับเป็นแบบอย่างของครูทั่วประเทศ

จรรยา ชูลาภ (2534) ได้สรุป ว่าการจัดการอาชีวศึกษาศวควรจัดให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น ครูผู้สอนวิชาชีพรควรตระหนักถึงวิธีการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ โดยต้องชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการปฏิบัติ ถ้าขั้นตอนใดยากหรือซับซ้อนควรสาธิตให้ผู้เรียนดู เมื่อผู้เรียนเข้าใจวิธีการ ลงมือปฏิบัติ โดยการฝึกบ่อย ๆ ผู้สอนต้องชี้แนะเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการปรับปรุงข้อบกพร่อง สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างสมบูรณ์ ครูผู้สอนควรคัดเลือรูปแบบของชิ้นงานเพื่อทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความรู้สึกล้มเหลว และจัดให้มีการฝึกอย่างเข้มข้น ผู้สอนต้องติดตามผลด้านทักษะของผู้เรียน โดยครูผู้สอนมีหน้าที่หาวิธีการช่วยแก้ไข ข้อบกพร่องของแต่ละคน ครูควรรับงานที่ได้รับมอบหมายหรือเพื่อให้ผู้เรียนมีการฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะสามารถทำงานได้อย่างคล่องแคล่วเป็นอัตโนมัติสามารถนำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้กับงานอื่นภายใต้คำแนะนำของครูผู้สอน โดยครูผู้สอนต้องไม่ละเลยข้อบกพร่องต่าง ๆ แม้แต่จุดบกพร่องเล็กน้อย ๆ เพื่อมิให้ผู้เรียนปฏิบัติจนเกิดเป็นความเคยชิน

อภิญา เหมระ (2544 : 14 - 15) แบ่งหลักการสอนวิชาทางธุรกิจออก 3 ลักษณะ คือ

1. บทเรียนให้ความรู้หรือข้อเท็จจริง จะพบข้อเท็จจริงในบทเรียน ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ครูผู้สอนเป็นผู้บอกหรือจะค้นหาความรู้จากหนังสือ ตำรา แบบเรียนต่าง ๆ

2. บทเรียนที่ฝึกหัดเกิดทักษะในการใช้มือมีรากฐานการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของรอนไดค์ ภายใต้กฎการฝึกหัดและกฎแห่งผล เช่น วิชาพิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการสอน คือ

ขั้นเตรียม เป็นการทบทวนทักษะที่นักศึกษาความสามารถอยู่แล้ว ขั้นสาธิต ครูผู้สอนเป็นผู้แสดงการปฏิบัติให้นักศึกษาดู

ขั้นฝึกหัด เป็นขั้นฝึกหัดของนักศึกษา เป็นขั้นตอนหลังจากครูผู้สอนแสดงให้เห็นและจัดข้อสงสัยของผู้เรียนแล้วและให้ผู้เรียนเริ่มฝึกทักษะ

ขั้นวิเคราะห์ ผู้เรียนแต่ละคนทำการฝึกหัด ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์งานของผู้เรียนแต่ละคนอย่างรวดเร็วที่สุด เพื่อสำรวจเทคนิคที่ไม่ถูกต้องและแก้ไขวิธีการที่ผิดก่อนกลายเป็นความเคยชินที่แก้ไขได้ยาก

สรุปคุณลักษณะของครูผู้สอนที่ดี คือ ผู้มีคุณธรรม มีความประพฤติที่น่าเคารพ มีความอดทนเสียสละ มีความเมตตาไม่มุ่งผลตอบแทน ยึดมั่นในความดี เป็นผู้ชี้แนะเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน เป็นผู้จัดการฝึกปฏิบัติให้เกิดแก่ผู้เรียนตลอดเวลาโดยเป็นผู้สาธิตและทบทวนให้นักศึกษา ชี้แนะข้อบกพร่องของชิ้นงานโดยจัดให้มีหลายรูปแบบป้องกันไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในตัวผู้เรียน ต้องทำหน้าที่ติดตามการพัฒนาของงานของผู้เรียน จัดข้อสงสัยให้ผู้เรียนโดยการวิเคราะห์งานและแก้ไขข้อบกพร่องให้ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดรวบยอดสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ด้วยตนเอง

วิธีการสอน

องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนนอกจากครูผู้สอนแล้วยังมีวิธีการสอนที่ผู้สอนเลือกปฏิบัติซึ่งโดยปกติแล้วมีมากกว่า 64 วิธี ซึ่งดร.ทิสนา เขมณี (2544 : 40 - 43) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ของวิธีการสอนคือเทคนิคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการใช้วิธีการสอนให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งมีโอกาสใช้มากในการสอนโดยนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นข้อสรุปได้ 14 วิธี คือ

1. วิธีสอนโดยใช้การบรรยาย เป็นวิธีสอนที่ใช้ความสามารถของผู้สอนในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้น่าสนใจ เป็นกระบวนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ที่กำหนด โดยการพูด อธิบาย บอกเล่า สิ่งที่ต้องการสอนแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนซักถามแล้วประเมิน การเรียนรู้ของผู้เรียน ..

2. วิธีการสอนโดยใช้การสาธิต เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำในเรื่องที่สาธิตได้ดีและทนนานเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ให้ผู้เรียนสังเกต แล้วให้ผู้เรียนซักถาม อภิปราย และสรุปการเรียนรู้ได้จากการสังเกต การสาธิต

3. วิธีการสอนโดยการทดลอง เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ได้ผ่าน กระบวนการต่าง ๆ ได้ พิสูจน์ ทดสอบ และเห็นผลประจักษ์ด้วยตนเอง จึงเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีความเข้าใจและจดจำการเรียนรู้ได้นาน โดยการให้ผู้เรียนกำหนดปัญหาและสมมติฐาน การทดลองและลงมือทดลองปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเก็บรวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผลการทดลอง และสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการทดลอง

4. วิธีการสอนโดยใช้การนิรนัย เป็นการสอนจากหลักการไปสู่ตัวอย่างย่อย ๆ ผู้เรียนมี โอกาสได้ฝึกฝนการนำหลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการช่วยให้ผู้เรียนเกิดทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปในเรื่องที่เรียนแล้วจึงให้ตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้ทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้น หรืออาจให้ผู้เรียนฝึกนำทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้นไปใช้ในสถานการณ์ ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง

5. วิธีการสอนโดยใช้การอุปนัย เป็นวิธีสอนที่ให้ผู้เรียนสรุปหลักการหรือแนวคิดจาก ตัวอย่างต่าง ๆ ด้วยตนเองช่วยให้ผู้เรียนได้คิดได้ทำความเข้าใจด้วยตนเอง โดยการนำตัวอย่าง ข้อมูล ความคิด เหตุการณ์ สถานการณ์ ปรากฏการณ์ที่มีหลักการ แนวคิด ที่ต้องการสอนให้แก่ ผู้เรียนแผ่อยู่มาให้ผู้เรียนศึกษาวิเคราะห์จนสามารถถึงหลักการ แนวคิดที่แผ่อยู่ออกมา เพื่อนำ ไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ต่อไป

6. วิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา เป็นวิธีการช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ในเรื่องที่เรียน ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง ได้ใช้แหล่งชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนและเดินทางไปศึกษาเรียนรู้ ณ สถานที่อันเป็นแหล่งความรู้ ในเรื่องนั้น (ซึ่งอยู่นอกสถานที่เรียนปกติ) โดยมีการเรียนการสอนสิ่งต่าง ๆ ในสถานที่นั้นตาม กระบวนการหรือวิธีการที่วางแผนไว้ และมีการอภิปรายสรุปการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ศึกษามา

7. วิธีการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น โดยการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 4 - 8 คน และให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

8. วิธีการสอนโดยใช้การแสดงละคร เป็นวิธีที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพของเรื่องราวที่ต้องการเรียนรู้ ประจักษ์ชัดด้วยตนเอง ทำให้เรื่องราวนั้นมีชีวิตขึ้นมาจึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและจดจำได้นาน โดยการให้ผู้เรียนแสดงละครซึ่งเป็นเรื่องราวที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาและบทละครที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ทำให้เรื่องราวนั้นมีชีวิตขึ้นมา และสามารถทำให้ผู้แสดงและผู้ชมเกิดความเข้าใจและจดจำเรื่องนั้นได้นาน

9. วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ การให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะใช้บทบาทเป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ เจตคติ หรืออคติต่าง ๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดงออกมาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ที่มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงแสดงออกมาตามความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

10. วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง การสอนวิธีนี้ไม่ได้มีจุดมุ่งที่คำตอบใดคำตอบหนึ่ง แต่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นคำตอบและเหตุผลที่หลากหลายอันจะทำให้การตัดสินใจมีความรอบคอบขึ้น โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องสมมติขึ้นจากความเป็นจริง และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาจากคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

11. วิธีสอนโดยใช้เกม จุดเน้นของเกมอยู่ที่การเรียนรู้วิธีต่าง ๆ ที่จะเอาชนะอุปสรรคเพื่อจะไปถึงเป้าหมายผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจจุดเน้นของเกมในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกาและนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้

12. วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการสอนซึ่งมุ่งช่วยผู้เรียนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงที่สถานการณ์นั้นจำลองขึ้นมา ดังนั้น การอภิปรายจึงมุ่งประเด็นไปที่การเรียนรู้ความเป็นจริงว่า ในความเป็นจริง สถานการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างไร และอะไรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์นั้น ๆ ผู้เรียนควรได้รับการเรียนรู้จากการเล่นของตนในสถานการณ์นั้น โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูลและกติกาการเล่นที่สะท้อน

ความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

13. วิธีการสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ เป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และทราบผลการเรียนรู้ของตนเองทันทีที่เรียนจบ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกหรือรสนิยมในการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากศูนย์การเรียนรู้หรือมุมความรู้ ซึ่งผู้สอนได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนหลาย ๆ อย่างประสมกันเอาไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะหมุนเวียนกันเข้าศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์โดยมีศูนย์สำรองไว้สำหรับผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วและทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่น ๆ ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมศูนย์การเรียนรู้ให้คำแนะนำช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

14. วิธีการสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม เป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถและสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ทันทีด้วยตนเอง โดยการให้ผู้เรียนศึกษาจากบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากบทเรียนปกติ กล่าวคือ เป็นบทเรียนที่นำเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแตกเป็นหน่วยย่อย เพื่อให้ง่ายแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ และนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียนและตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันทีว่าถูกหรือผิด ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้นานน้อยตามความสามารถและสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะบทเรียนจะมีแบบสอบทั้งแบบสอบก่อนการเรียนและสอบหลังการเรียนไว้

สรุปวิธีการสอน 14 วิธีได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของแต่ละวิธีการสอน เทคนิคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ข้อดีและข้อเสียของแต่ละวิธีการสอน ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดสำหรับการสอนคือ การที่ผู้สอนต้องทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง ดังนั้นผู้สอนจะต้องเป็นผู้เลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับหัวข้อที่ทำการสอนและควรใช้วิธีการบูรณาการการสอนเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างสมบูรณ์ในแต่ละหัวข้อที่สอน

ตาราง 1 แสดงจำนวน วุฒิต่างการศึกษา และรายวิชาที่สอน ของครูผู้สอนในวิทยาลัยสารพัดช่าง
เขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1/2542

สถานศึกษา	จำนวน ครูผู้สอน	วุฒิการศึกษา	รายวิชาที่เปิดสอน
วช.ธนบุรี	6	ปวท., ปวส., คบ., บธ.บ., คอ.ม.	กระบวนกรจัดทำบัญชี, การบัญชีขายฝาก, บัญชีกิจการจำหน่ายสินค้า, บัญชีบริษัทจำกัด, โปรแกรม MS - Windows, MS - Word, MS - Excel, โปรแกรม Page Maker และ Power Point , โปรแกรมประมวลผลคำ กิจกรรม ลูกเสือวิสามัญ, เครื่องใช้สำนักงาน, พิมพ์ดีด ไทย, พิมพ์ดีดอังกฤษ, เศรษฐศาสตร์
วช.นครหลวง	4	ปวท., ปวส., คบ., บธ.บ., คอ.ม.	การบัญชี 1, การบัญชี 2, กิจกรรมจำหน่ายสินค้า การบัญชี 2, พิมพ์ดีดไทย, คอมพิวเตอร์, โปรแกรม MS - Windows, MS - Word, MS - Excel ลูกเสือวิสามัญ, ภาษาอังกฤษ 1
วช.พระนคร	13	ปวส., ปม., กศ.บ., คศ.บ., บธ.บ., วท.บ. คอ.ม., พบ.ม.	บัญชีธุรกิจบริการ บัญชีกิจการจำหน่ายสินค้า, โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานบัญชี, โปรแกรม MS - Windows, MS - Word, MS - Excel, พิมพ์ดีดไทย, พิมพ์ดีดอังกฤษ, พิมพ์ดีดประยุกต์
วช.สี่พระยา	9	ปวท., ปวส., ปม., กศ.บ., คบ., บธ.บ., กศ.ม., คอ.ม.	การบัญชีธุรกิจบริการ, การเลขานุการ, คณิต ศาสตร์ 3, โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานบัญชี, โปรแกรม MS - Windows, MS - Word, MS - Excel, เครื่องใช้สำนักงาน, พิมพ์ดีดไทย, พิมพ์ดีดเบื้องต้น, พิมพ์ดีด - คอมพิวเตอร์, พิมพ์ดีดประยุกต์, มัคคุเทศก์ 1, มัคคุเทศก์ 2

ด้านผู้เรียน

ผู้เรียน คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดในคำสั่งกรมอาชีวศึกษาที่ 1955/2540 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนต้องมีพื้นฐานความรู้และคุณสมบัติ ดังนี้

1. ผู้เข้าเรียนจะต้องเป็นผู้มีพื้นฐานความรู้สอบได้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือตามระบุไว้ในหลักสูตร หรืออยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา
2. ผู้เข้าเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 มีความประพฤติเรียบร้อย
 - 2.2 มีร่างกายแข็งแรงและเหมาะสมในการเรียนวิชาชีพนั้น ๆ
 - 2.3 ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ หรือติดยาเสพติดชนิดร้ายแรง
 - 2.4 เป็นผู้ผ่านการสอบคัดเลือกหรือคัดเลือกให้เข้าเรียน
 - 2.5 มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่ง โดยมีสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกันมาแสดง

ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานดังกล่าวข้างต้น ให้ใช้ทะเบียนประวัติเด็กที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2535

- 2.6 มีความเคารพ เลื่อมใส ศรัทธาต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 2.7 มีเจตคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

การรับผู้เข้าเรียน

การรับสมัครผู้เข้าเรียน สถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดรายวิชา และจำนวนนักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม ให้รับนักศึกษาได้ห้องเรียนละ 25 คน และถ้าเปิดสอนมากกว่า 1 ห้องเรียน ห้องเรียนสุดท้ายต้องมีนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 คน ในกรณีมีผู้สมัครเรียนไม่ครบตามเกณฑ์ดังกล่าวถ้าเปิดสอนนอกเวลาราชการต้องมีผู้สมัครไม่ต่ำกว่า 15 คน และถ้าเปิดสอนในเวลาราชการถ้ามีผู้สมัครต่ำกว่า 15 คน ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

จำนวนผู้สมัครเรียน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542
วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี ผู้สมัครเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม รวมทั้งสิ้น จำนวน

130 คน

สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 28 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- บัญชีบริษัทจำกัด 1 ห้อง จำนวน 13 คน
- บัญชีกิจการจำหน่ายสินค้า 1 ห้อง จำนวน 15 คน

สาขาวิชาการเลขานุการ จำนวน 35 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- พิมพ์ดีดไทย 1 ห้อง จำนวน 18 คน
- พิมพ์ดีดอังกฤษ 1 ห้อง จำนวน 17 คน

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 67 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- โปรแกรม Page Maker และ Power Point 2 ห้อง จำนวน 32 คน
- โปรแกรม MS - Windows, MS - Word, MS - Excel 2 ห้อง จำนวน

35 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง ผู้สมัครเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม รวมทั้งสิ้น

จำนวน 112 คน

สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 28 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- บัญชีกิจการจำหน่ายสินค้า 2 ห้อง จำนวน 28 คน

สาขาวิชาการเลขานุการ จำนวน 17 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- พิมพ์ดีดไทย 1 ห้อง จำนวน 17 คน

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 67 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- โปรแกรม MS - Windows, MS - Word, MS - Excel 4 ห้อง

จำนวน 67 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร ผู้สมัครเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม รวมทั้งสิ้น จำนวน

152 คน

สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 30 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- บัญชีธุรกิจบริการ 2 ห้อง จำนวน 20 คน
- บัญชีกิจการจำหน่ายสินค้า 1 ห้อง จำนวน 10 คน

สาขาวิชาการเลขานุการ จำนวน 60 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- พิมพ์ดีดไทย 2 ห้อง จำนวน 30 คน
- พิมพ์ดีดอังกฤษ 1 ห้อง จำนวน 15 คน
- พิมพ์ดีดประยุกต์ 1 ห้อง จำนวน 15 คน

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 62 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานบัญชี 1 ห้อง จำนวน 15 คน
- โปรแกรม MS - Windows, MS - Word, MS - Excel 3 ห้อง

จำนวน 47 คน

วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา ผู้สมัครเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม รวมทั้งสิ้น จำนวน

198 คน

สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 20 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- บัญชีธุรกิจบริการ 1 ห้อง จำนวน 20 คน

สาขาวิชาการเลขานุการ จำนวน 59 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- พิมพ์ดีดไทย 2 ห้อง จำนวน 27 คน
- พิมพ์ดีดอังกฤษ 1 ห้อง จำนวน 17 คน
- พิมพ์ดีดประยุกต์ 1 ห้อง จำนวน 15 คน

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 119 คน มีผู้สมัครเรียนรายวิชา

- โปรแกรม MS - Windows, MS - Word, MS - Excel 4 ห้อง จำนวน

80 คน

- โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานบัญชี 1 ห้อง จำนวน 20 คน
- พิมพ์ดีด - คอมพิวเตอร์ 1 ห้อง จำนวน 19 คน

สรุปได้ว่าผู้เรียน คือ ผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อหน้าที่ และเป็นผู้มีคุณสมบัติและพื้นความรู้ตามข้อกำหนดตามคำสั่ง กรมอาชีวศึกษา ที่ 1955/2540

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ดังนี้

ภิญโญ สาร (2526 : 14) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมายครอบคลุมถึงหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถโดยเสริมให้เอากัตนุคคลไปสู่ศักยภาพสูงสุดแห่งตน

รัชชัช ชัยจิรฉายากุล (2527 : 2) ได้กล่าวว่า หลักสูตร คือ กิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงตามที่พึงประสงค์ กิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหมด ที่จัดให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่พึงประสงค์ กิจกรรมและประสบการณ์ มีความหมายแตกต่างกัน กิจกรรมเน้นกระบวนการหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้บ่งบอกถึงความสำเร็จ ด้านประสบการณ์มีจุดเน้นการเรียนของผู้เรียนให้ผู้เรียน

ธำรง บัวศรี (2532 : 8) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบหลักสูตร ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตรแล้ว
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลังจากเรียนจบเนื้อหาสาระ ในวิชาที่กำหนดไว้
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ตามความต้องการให้ผู้เรียนได้รับ
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความรู้และอื่น ๆ ตามจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
5. วัสดุและสื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน
6. การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนการสอน

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 8 - 16) ให้นิยามหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือรายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่เป็นมวลประสบการณ์ตามกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางข้อผูกพันระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอนและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาโดยสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้ผู้เรียน รวมถึงประสบการณ์นอกหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกห้องเรียนที่ถูกใช้เป็นตัวกลางหรือวิถีทางนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้ผู้เรียน ได้รับ

เนื้อหาของหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบหลักสูตร โดยนักการศึกษาได้กล่าวถึงเนื้อหาหลักสูตร ดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2529 : 70) กล่าวว่า เนื้อหาวิชาที่สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการสอนที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น การเลือกเนื้อหาสาระวิชาที่นำมาสอนจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้พอเหมาะกับความสามารถของผู้เรียน และต้องมีความต่อเนื่อง

กับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนด้วย ถ้าเนื้อหาสาระที่นำมาสอนมีความง่ายเกินไปผู้เรียนจะได้เกิดความรู้แต่อย่างใด - ในข้างตรงกันข้าม ถ้าเนื้อหาวิชาที่นำมาสอนมีความยากเกินไปหรือไม่มี ความต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เนื้อหานั้นจะเป็นอุปสรรคที่ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ ให้เข้าใจได้

ธำรง บัวศรี (2531 : 194) กล่าวว่า เนื้อหาวิชา หมายถึง ข้อมูล ความรู้ สิ่งอันเป็น สาระที่ถูกเลือกสรรจากวิชาต่าง ๆ เมื่อผู้เรียนเรียนรู้แล้วจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และมีการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามที่มีกำหนดในหลักสูตร

ทาบ (Taba. 1962 : 284) กล่าวว่า เนื้อหาที่บรรจุไว้ในหลักสูตรมีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

1. ความเชื่อถือได้และเป็นแก่นสารของความรู้ในแต่ละสาขาวิชา ความเชื่อถือได้ของ เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาที่เป็นหลัก เป็นความคิดรวบยอด ไม่ใช่ข้อมูล
2. ความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม
3. ความสมดุลระหว่างความกว้างกับความลึก ความกว้างครอบคลุมถึงการให้ข้อมูล กระบวนการและความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ อย่างเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจถึงหลักการและความคิดรวบยอดได้อย่างลึกซึ้ง
4. ความสามารถสนองความมุ่งหมายได้หลายประการ
5. สอดคล้องกับวุฒิภาวะในการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน
6. สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

สรุป หลักสูตรและเนื้อหา คือ แก่นสารความคิดของการเรียนที่ถูกใช้เป็นแนวทาง จัดการเรียนการสอนให้มีทิศทาง ขอบเขต หลักการ จุดมุ่งหมายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดย กำหนดเป็นจำนวนคาบเรียน ๆ ละ 1 ชั่วโมง มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ รายการสอน หน่วยการ เรียน จำนวนคาบเรียน เนื้อหาสาระวิชา สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลของแต่ละ รายวิชาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ มีพัฒนาการด้านความรู้ที่ก่อให้เกิด ประโยชน์ มีคุณค่า สามารถดำรงตนในสังคมการงาน ชุมชน และโดยส่วนตัวอย่างผู้มีคุณภาพ

หลักสูตรและเนื้อหาวิชาสี่พระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ที่เปิดสอนในวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

สาขาวิชาการบัญชี รายวิชาที่เปิดสอน

บัญชีธุรกิจบริการ จำนวน 75 ชั่วโมง ประกอบด้วยรายการสอน 7 หน่วย คือ ความหมายของธุรกิจบริการ และงานวิชาชีพอิสระ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี รายการค้า ธุรกิจบริการและงานวิชาชีพอิสระ การบันทึกรายการค้าในสมุดบัญชี งบทดลองและการเตรียมจัดทำรายงานการเงิน การปรับปรุง ปิดบัญชี และการจัดทำงบการเงิน เงินสด แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 25 คาบเรียน ภาคปฏิบัติ 50 คาบเรียน รวมจำนวน 75 คาบเรียน

บัญชีกิจการจำหน่ายสินค้า จำนวน 150 ชั่วโมง ประกอบด้วยรายการสอน 6 หน่วย คือ ความรู้เกี่ยวกับสินค้าและเอกสาร การจดบันทึกรายการค้า การปิดบัญชีสำหรับกิจการจำหน่ายสินค้า การปรับปรุงบัญชี การจัดทำงบการเงินสำหรับกิจการจำหน่ายสินค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 37 คาบเรียน ภาคปฏิบัติ 113 คาบเรียน รวมจำนวน 150 คาบเรียน

บริษัทจำกัด จำนวน 150 ชั่วโมง ประกอบด้วยรายการสอน 17 หน่วย คือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบริษัทจำกัด การออกหุ้น ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทจำกัด การรับหุ้น หุ้นของบริษัทที่ได้รับคืน งบการเงินของบริษัทจำกัด การจัดสรรกำไรและสำรองตามกฎหมาย Surplus ต่าง ๆ สำรองเพื่อกันเงินสดไว้ใช้ การแก้ไขรายการผิดพลาดของปีก่อน ๆ การออกหุ้นกู้และการไถ่ถอนหุ้นกู้ การเพิ่มทุน การลดทุน การควบบริษัทจำกัด การชำระบัญชี การเลิกบริษัทจำกัด การชำระบัญชีเลิกบริษัทจำกัด ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้นิติบุคคล แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 48 คาบ ภาคปฏิบัติ 102 คาบ รวมจำนวน 150 คาบเรียน

สาขาวิชาการเลขานุการ รายวิชาที่เปิดสอน

พิมพ์ดีดไทย จำนวน 150 ชั่วโมง ประกอบด้วยรายการสอน 9 หน่วย คือ การใช้และบำรุงรักษาเครื่องพิมพ์ดีด การพิมพ์สัมผัส การพิมพ์จับเวลาและคิดคำสุทธี การพิมพ์วางศูนย์ บัญชี การพิมพ์จดหมายอย่างง่าย การพิมพ์พัฒนาทักษะความเร็วและความแม่นยำ ตรวจและคิดคำสุทธี เทคนิคการพิมพ์ การพิมพ์หนังสือราชการภายนอก การพิมพ์พัฒนาทักษะความเร็วและความแม่นยำ แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 25 คาบเรียน ภาคปฏิบัติ 125 คาบเรียน รวมจำนวน 150 คาบเรียน

พิมพ์ดีดอังกฤษ จำนวน 150 ชั่วโมง ประกอบด้วยรายการสอน 5 หน่วย คือ เทคนิคการพิมพ์ขั้นต้น การพิมพ์สัมผัสเบื้องต้น การพิมพ์จับเวลา การพิมพ์แบบฟอร์มต่าง ๆ กระดาษไข และสำเนา การพิมพ์จดหมายธุรกิจ แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 37 คาบเรียน ภาคปฏิบัติ 113 คาบเรียน รวมจำนวน 150 คาบเรียน

พิมพ์ดีดประยุกต์ จำนวน 150 ชั่วโมง ประกอบด้วยรายการสอน 16 หน่วย คือ การพิมพ์พัฒนาทักษะความเร็ว ความแม่นยำ พิมพ์ดีดไทย และพิมพ์ดีดอังกฤษด้วยเครื่องพิมพ์ดีดธรรมดาและพิมพ์ดีดไฟฟ้า การพิมพ์งานขั้นผลิตทั้งพิมพ์ดีดไทยและพิมพ์ดีดอังกฤษด้วยเครื่องพิมพ์ดีดธรรมดาและพิมพ์ดีดไฟฟ้า การพิมพ์จดหมายธุรกิจแบบต่าง ๆ พร้อมซอง การพิมพ์หนังสือราชการแบบต่าง ๆ พร้อมซอง การพิมพ์ตามร่าง การพิมพ์สำเนา การพิมพ์แบบฟอร์ม การพิมพ์ตาราง การพิมพ์งบการเงิน การพิมพ์กระดาษไข การพิมพ์รายงาน ศิลปการประดิษฐ์ภาพและอักษรจากเครื่องพิมพ์ดีด การพิมพ์แผ่นพับ แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 20 คาบเรียน ภาคปฏิบัติ 130 คาบเรียน รวมจำนวน 150 คาบเรียน

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ รายวิชาที่เปิดสอน

พิมพ์ดีด - คอมพิวเตอร์ จำนวน 150 ชั่วโมง ประกอบด้วยรายการสอน 7 หน่วย คือ การใช้เครื่องพิมพ์ดีดและการบำรุงรักษา การพิมพ์สัมผัส การพิมพ์จับเวลา การพิมพ์แบบฟอร์มต่าง ๆ ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมพิมพ์ดีดด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ การพิมพ์เอกสารด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 30 คาบเรียน ภาคปฏิบัติ 120 คาบเรียน รวมจำนวน 150 คาบเรียน

โปรแกรม Page Maker และ Power Point จำนวน 75 ชั่วโมง ประกอบด้วยรายการสอน 13 หน่วย การติดตั้งและการเข้าสู่โปรแกรม Page Maker การใช้ Toolbox การใช้ Control Palette การจัดลำดับของรูปภาพ การกำหนดหน้ากระดาษ Page Setup การแบ่งจำนวนคอลัมน์ การกำหนดขนาดความกว้างของคอลัมน์ การตั้ง Tab การกำหนดย่อหน้า การโอนข้อมูลโดยผ่าน Clipboard และ Import การ Place As New Story แบบข้อความ การทำตัวอักษรล้อมรอบรูปภาพ Insert Wrap การทำสารบัญและการสร้างสารบัญ การใส่หมายเลขหน้าและเปลี่ยนรูปแบบหมายเลขหน้า การทำสัญลักษณ์พิเศษหน้าข้อความต่าง ๆ การส่งพิมพ์งานออกทางเครื่องพิมพ์ การติดตั้งและการเข้าสู่โปรแกรม Power Point การร่างโครงเรื่องด้วย Outline View การแต่งข้อความในสไลด์วีวและการโน้ตข้อความกันลึ้มในโน้ตวิว การวาดรูปประกอบ การใช้รูปภาพสำเร็จ ClipArt Gallery การแสดงสไลด์ การสร้างเอกลักษณ์ให้สไลด์

ด้วย Master และ Template แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 25 คาบเรียน ภาคปฏิบัติ 50 คาบเรียน รวมจำนวน 75 คาบเรียน

โปรแกรม MS - Window, MS - Word, MS - Excel รายการสอน 27 หน่วย
ศึกษาระบบเครื่องและอุปกรณ์ ที่ใช้กับวินโดว 3.1 การติดตั้งโปรแกรมการเข้าสู่โปรแกรมวินโดว ส่วนประกอบของ Dialog Box และการทำงานด้วย Program Manager ส่วนประกอบของ File Manager การใช้ Control Panel อุปกรณ์ประกอบตั้งโต๊ะของวินโดว (Accessories Group) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้ Microsoft word พื้นที่ใช้งานของ Microsoft word การพิมพ์และการแก้ไขเอกสาร การพิมพ์เอกสารออกทางเครื่องพิมพ์ การจัดรูปแบบตัวอักษร การจัดรูปแบบย่อหน้า การจัดรูปแบบด้วยต้นฉบับ การกำหนดรายละเอียดของกระดาษ การค้นหาและการแทนที่ข้อความหรือรูปแบบ การสร้างตาราง/การเปลี่ยนขนาดคอลัมน์และแถว การพิมพ์ข้อความเป็นคอลัมน์ การสร้างเส้นขอบและการแรเงา การใส่เลขหน้าและการลบเลขหน้า การสร้างดรอปดาวน์และสารบัญ การกำหนดรายละเอียดตรงหัวและท้ายกระดาษ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ Excel 5.0 การเปิด-ปิด การค้นหา และการออกจากโปรแกรม Workbook การสร้าง การเลือก การตั้งชื่อ การลบ การแทรก การเลือก Cell หรือกลุ่ม Cell การป้อนข้อความ ตัวเลข วันที่และเวลา สูตรสำหรับการคำนวณ รูปแบบฟังก์ชันภายใน Excel การแก้ไขและจัดรูปแบบ Worksheet การสร้างแผนภูมิ การจัดการฐานข้อมูล การทำผลสรุปข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางสาระสำคัญ การหาผลรวมข้อมูล การพิมพ์ข้อมูลออกทางเครื่องพิมพ์ แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 50 คาบเรียน ภาคปฏิบัติ 100 คาบเรียน รวมจำนวน 150 คาบเรียน

โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานบัญชี รายการสอน 10 หน่วย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี รายการค้าของธุรกิจ การบันทึกรายการค้าในสมุดบัญชี การทำงานทดลอง และรายงานทางการเงิน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การจัดระบบการบันทึก การพิมพ์รายงาน เมนูอื่น ๆ เกี่ยวกับข้อมูล แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 24 คาบเรียน ภาคปฏิบัติ 51 คาบเรียน รวมจำนวน 75 คาบเรียน

ด้านวัสดุอุปกรณ์

น้อมฤดี จงพยุหะ และคณะ (2519 : 79) กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์การสอนเป็นเครื่องมือ และวัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ เจตคติ และมีเหตุผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ (2524 : 64) กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์ว่าเป็นสื่อการสอน ใช้ประกอบการสอน วัสดุ หมายถึง สิ่งที่ใช้แล้วสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น กระดาษต่าง ๆ แผ่นใส อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่มีความคงทนถาวร เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ต่าง ๆ

ประภาศรี สีหอำไพ (2524 : 204) ได้กล่าวถึงวัสดุอุปกรณ์ว่า เป็นสิ่งของใช้ประกอบการสอนได้ เช่น กระดาน ป้ายนิเทศ รูปภาพ เป็นต้น โดยกล่าวถึงวัสดุว่าเป็น สื่อสิ้นเปลืองต่าง ๆ สุรชัย ลิกขามันชิต (2528 : 11) ได้กล่าวถึงวัสดุ โดยแยกออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. วัสดุสามมิติ เช่น ของจริง ของจำลอง หุ่นตัดส่วน
2. วัสดุสองมิติ มี 3 ประเภท คือ

2.1 วัสดุสองมิติทึบแสง เช่น ภาพวาด แผนภูมิ แผนภาพ แผนที่สถิติ ภาพลึกลับ บัตรคำ สิ่งตีพิมพ์

2.2 วัสดุสองมิติโปร่งแสง เช่น สไลด์ फिल्मสตริป แผ่นภาพโปร่งใส

2.3 วัสดุสองมิติเคลื่อนไหวโปร่งแสง เช่น ภาพยนตร์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์

3. วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษาซึ่งใช้ประกบกับกับเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วัสดุจำพวกเทปเสียง เทปภาพโทรทัศน์ วัสดุโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ธารง บัวศรี (2532 : 203) ได้กล่าวถึงวัสดุอุปกรณ์ว่าเป็น เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุการสอน ซึ่งได้แก่ วัสดุสิ้นเปลือง และอุปกรณ์ เช่น อุปกรณ์ โสตทัศนศึกษา

สรุปวัสดุอุปกรณ์ คือ ส่วนประกอบหนึ่งของการเรียนการสอน เป็นตัวกลางที่ครูผู้สอนใช้เป็นเครื่องมือประกอบการสอน เพื่อช่วยถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ที่มีความสลับซับซ้อนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เกิดความคิดรวบยอด โดยครูผู้สอนต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาและมีความสามารถในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ครูผู้สอนต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เลือกอย่างเป็นลำดับขั้นตอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา โอกาสที่ใช้ วุฒิภาวะผู้เรียน ต้องคำนึงถึงเงื่อนไข เวลา ราคา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ประทับใจ ต้องการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยวัสดุหมายถึงสิ่งที่ใช้แล้วทำให้ตัวเองต้องเสียหาย การใช้งานทำให้ลดอายุลงเพราะต้อง หมกไปใน สูญไป ในการให้แต่ละครั้ง ส่วนอุปกรณ์ คือ เป็นสิ่งของที่คงทนถาวร เสียสภาพน้อย มีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ มักมีราคาสูง เคลื่อนย้ายลำบาก มีน้ำหนักมาก

ปัจจุบันมีวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ทั่วประเทศ 54 แห่ง ได้จากการจัดสรรเงินงบประมาณและเงินบำรุงการศึกษา ตามรายงานสรุปวงเงินงบประมาณรายจ่ายวิทยาลัยสารพัดช่าง ประจำปีงบประมาณ 2542

จำแนกตามหมวดรายจ่าย ได้รับงบดำเนินการเฉลี่ยวิทยาลัยละ 2,856,666.67 บาท ซึ่งแต่ละวิทยาลัย จะนำไปจัดสรรเป็นวัสดุสำนักงาน วัสดุการศึกษา วัสดุยานพาหนะ และน้ำมันเชื้อเพลิง และหล่อลื่น สำหรับหมวดครุภัณฑ์ วิทยาลัยสารพัดช่างทั่วประเทศ 54 แห่ง ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณเฉลี่ยได้รับวิทยาลัยละ 1,347,938.80 บาท ซึ่งแต่ละวิทยาลัยจะนำไปจัดสรรเป็นครุภัณฑ์สำนักงาน ครุภัณฑ์ทางการศึกษา และคอมพิวเตอร์

เงินงบประมาณและเงินบำรุงการศึกษาที่ได้รับมาถูกใช้ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประกอบการเรียนการสอนมีคุณลักษณะเฉพาะโดยมีระบุในหลักสูตรวิชาชีพพระยศัน พ.ศ. 2540 ใน 4 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม และประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

ด้านสภาพแวดล้อม

อภิถัน บุญยศักดิ์เสรี (2535 : 7) ได้สรุปว่าอาคารสถานที่เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลอย่างสมบูรณ์ ต้องจัดอาคารสถานที่ของวิทยาลัยให้อยู่ในสภาพดี ถูกหลักวิชาเพื่อเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอนและดึงดูดความสนใจแก่ผู้มาเรียน ให้รู้สึกนิยมชมชอบและศรัทธาตลอดทั้งเป็นการสร้างบรรยากาศในวิทยาลัยที่ดี วิทยาลัยมีพื้นที่เพียงพอ มีอาคารครบถ้วน มีบรรยากาศร่มรื่น สงบแล้วคุณลักษณะสำคัญเป็นที่ต้องการอย่างยิ่ง ปริญา อังสุสิงห์ (2521 : 76) ได้กล่าวว่า โรงเรียนที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะสำคัญ 10 ประการ คือ

1. ความเพียงพอ หมายถึง เนื้อที่ของสถานศึกษา อาคารเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์ต่าง ๆ มีอย่างเพียงพอ
2. ความเหมาะสม หมายถึง ความเหมาะสมในการเลือกสถานที่ตั้งของสถานศึกษา ลักษณะของพื้นที่ การจัดห้องต่าง ๆ
3. ความปลอดภัย หมายถึง การป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายต่าง ๆ
4. สุขลักษณะ หมายถึง การพิจารณาส่งเสริมในด้านสุขภาพอนามัย
5. ระยะทางติดต่อใช้สอย หมายถึง ระยะทางจากบ้านมาสถานศึกษาหรือจากจุดต่าง ๆ มาสถานศึกษา
6. การยืดหยุ่นได้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ผนัง อุปกรณ์ เครื่องใช้ให้ใช้ได้กับกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง
7. ประสิทธิภาพ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ อาคาร อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ได้ผลเต็มที่

8. ประหยัด หมายถึง การวางแผนผังบริเวณ ออกแบบอาคารให้คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุน และเสียดำบำรุงรักษาน้อย

9. การขยายตัว หมายถึง การขยายตัวของบริเวณและอาคารโดยมีการออกแบบที่เหมาะสม ขยายได้ง่ายและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย

10. รูปร่าง หมายถึง การวางบริเวณสถานศึกษา อาคารและการตกแต่งภายในและภายนอกให้เป็นที่ชื่นชมแก่ผู้พบเห็น รวมทั้งการทำนุบำรุงรักษาอาคารและสถานที่ให้สวยงามและสะอาดตาอยู่เสมอ

วิทยาลัยสารพัดช่างเป็นสถานที่ศึกษาที่ได้รับนโยบายจัดการศึกษาหลายหลักสูตร แต่ละหลักสูตรเปิดสอนหลายรายวิชา ซึ่งแต่ละรายวิชามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะ เช่น วิชาช่างซ่อมรถยนต์ ช่างซ่อมจักรยานยนต์ พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ช่างภาพ อาหารขนม เสริมสวย ในขณะที่บางรายวิชาต้องมีการสนทนากันภายในห้องเรียน เช่น เสริมสวย บางรายวิชามีเสียงดังจากการเรียนการสอนทางทฤษฎี เช่น ช่างเครื่องยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ พิมพ์ดีดอุตสาหกรรม และยังเป็นสถานศึกษาที่อยู่ในอาณาเขตของวัดต่าง ๆ ซึ่งมีกิจกรรมทางศาสนา และประเพณีเป็นประจำดังนั้น การจัดวางส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสมจึงเรื่องที่จำเป็นเพราะเกี่ยวข้องกับผู้นักเรียน

สรุป สภาพแวดล้อมเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนเพราะสภาพแวดล้อมเป็นบรรยากาศโดยรอบตัวของผู้เรียน สามารถส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนแตกต่างกันไปตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล ได้แก่ สถานที่ตั้งของสถานศึกษา วิธีการของการเดินทางมายังสถานศึกษา ช่วงเวลาเรียน สภาพภายในสถานศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานศึกษา สภาพบรรยากาศภายในห้องเรียน เช่น ความสวยงาม ความสงบ ความสะอาด สัมพันธภาพอันดีของครูผู้สอนกับนักเรียน ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนกับผู้ร่วมชั้นเรียนในห้องเรียนเดียวกันในด้านความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ การร่วมทุกข์ร่วมสุข ความศรัทธา และความเชื่อถือซึ่งกันและกัน ย่อมมีส่วนสนับสนุนหรือทำลายบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ส่งผลกระทบต่อโดยตรง ทั้งร่างกาย จิตใจ และระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน

วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี ตั้งอยู่ที่ถนนเชียงใหม่ เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร อยู่ในเขตพื้นที่วัดทองธรรมชาติ

มีอาคารเรียนและปฏิบัติการ 3 อาคาร คือ อาคาร 1 และอาคาร 2 อยู่ติดถนนเชียงใหม่ ลักษณะอาคารเชื่อมติดกัน อาคาร 3 เป็นอาคารอยู่ด้านหลังอาคาร 2

ในอาคารหลังที่ 1 บริเวณชั้น 3 ทั้งชั้น จะถูกจัดเป็นห้องเรียนประเภทวิชา
พาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์
อาคาร 2 เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนสูง 4 ชั้น ในอาคาร 2 บริเวณชั้น 3 จะถูก
จัดเป็นห้องเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง ตั้งอยู่ชอยจรูญสนิทวงศ์ 68 ถนนจรูญสนิทวงศ์ เขต
บางพลัด กรุงเทพมหานคร อยู่ในเขตพื้นที่วัดเทพนารี

มีอาคารเรียน 4 อาคาร อาคารเรียน 1 เป็นอาคารที่ถูกจัดเป็นห้องเรียนประเภทวิชา
พาณิชยกรรมประกอบด้วยห้องเรียนสาขาวิชาการบัญชี 1 ห้อง ห้องเรียนสาขาวิชาการเลขานุการ
จำนวน 3 ห้อง คือ รายวิชาพิมพ์ดีดไทย 1 ห้อง รายวิชาพิมพ์ดีดอังกฤษ 1 ห้อง ห้องเรียน
พิมพ์ดีดไฟฟ้า 1 ห้อง ห้องเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์จำนวน 3 ห้อง

วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร ตั้งอยู่ที่ถนนบำรุงเมือง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
กรุงเทพมหานคร อยู่ในเขตพื้นที่วัดสระเกศ

มีอาคารใช้การเรียนการสอน มี 6 อาคาร โดยอาคาร 1 บริเวณชั้น 4 เป็นอาคารถูก
จัดเป็นห้องเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ เปิดสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์
โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานบัญชี

อาคาร 6 ชั้น 4 ถูกจัดเป็นห้องเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาการเลขานุ
การ รายวิชาพิมพ์ดีดไทย พิมพ์ดีดอังกฤษ พิมพ์ดีดประยุกต์ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์

วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา ตั้งอยู่ที่ถนนสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
อยู่ในเขตพื้นที่วัดแก้วแจ่มฟ้า

มีอาคารเรียน 1 อาคาร บริเวณชั้น 4 ถูกจัดเป็นห้องเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 ห้องเรียน และชั้น 5 ถูกจัดเป็นห้องเรียนสาขาวิชาการเลข
านุการ และสาขาวิชาการบัญชี

วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา สาขาเอี่ยมละออ ตั้งอยู่ที่ถนนโยธา เขตสัมพันธวงศ์
กรุงเทพมหานคร

มีอาคารเรียน 1 อาคาร บริเวณชั้น 3, 4, และ 5 ถูกจัดเป็นห้องเรียนประเภทวิชา
พาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์

วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา สาขาบ่อนไก่ ตั้งอยู่ในบริเวณแฟลต 1 และแฟลต 4 ของการเคหะแห่งชาติ บ่อนไก่ ซอยปลูกจิต เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

มีอาคารเรียน 1 อาคาร บริเวณชั้น 1 ของแฟลต 1 ถูกจัดเป็นห้องเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์

ปัญหาการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงาน พรศรี โรจน์เมธี (2540 : 3) ครูจึงควรมีเวลาในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้แปลกใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นำมาเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ แพรวพรรณ บุญฤทธิ์มนตรี (2539 : 3 - 4) แต่ครูผู้สอนในวิทยาลัยสารพัดช่างต้องปฏิบัติงานด้านอื่นที่ไม่ใช่การสอน เช่น งานการเงิน งานบัญชี งานทะเบียน งานวัดผล งานแนะแนว ซึ่งงานเหล่านี้ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอนหรือทำให้สอนได้ไม่เต็มที่ขาดการสอนประจำเพราะต้องเร่งปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ส่วนวิธีการสอนครูผู้สอนไม่สามารถทำการสอนได้อย่างหลากหลายในแต่ละหน่วยการสอน บุญมี ประสมทรัพย์ (2539 : 25) ครูผู้สอนมีการอบรมและทดลองนวัตกรรมทางการศึกษามีเพียงการกระทำจุดเดียว ซึ่งเป็นวงแคบมาก ศรีวัฒนา พงศ์วรินทร์ (2539 : บทคัดย่อ) ครูผู้สอนไม่ได้รับการอบรมเทคนิคใหม่ ในวิชาชีพที่สอน

จากการสัมมนาวิธีการสอนภาคปฏิบัติหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของครูผู้สอนวิทยาลัยสารพัดช่างจัดโดยศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาศากลาง พบว่า การเรียนการสอนนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูผู้สอนควรมีความรู้ด้านจิตวิทยาการสอน

ด้านผู้เรียน

จากแนวคิดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ ซึ่งเชิรศรี วิวิธสิริ (2535 : 91 - 92) กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงร่างกาย อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อมของผู้ใหญ่มีความแตกต่างไปจากเด็กนักเรียน ได้อธิบายถึงลักษณะความแตกต่างว่า ผู้ใหญ่มีประสบการณ์เดิมเพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้แตกต่างกัน ผู้ใหญ่มีภาระและความรับผิดชอบมากในชีวิตและส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติภาระที่รับผิดชอบด้วยตนเองทำให้ผู้ใหญ่ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน การเรียนที่บ้าน และความเสื่อมตามวัยทำให้สมรรถภาพทางกายลดลง มักทำตามความเคยชินในอดีต ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒน์

วัฒนวงศ์ (2536 : 193 - 194) สรุปพื้นฐานการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ว่าการเรียนรู้ตรงกับความต้องการและความสนใจกับประสบการณ์ในอดีต

นโยบายการจัดการเรียนการสอนของการเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่ไม่มีความรู้ทางวิชาชีพหรือผู้ที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ ได้เข้ามาศึกษาหาความรู้และทักษะเพื่อนำไปประกอบอาชีพตามความต้องการและความถนัดของตนเอง กรมอาชีวศึกษา (2529 : 57) ทำให้ผู้เรียนในชั้นเดียวกันมีความแตกต่างกัน ด้านพื้นฐานความรู้ทุกระดับชั้นเข้ามาเรียนปนในชั้นเดียวกันส่งผลให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอ จำเนียร จันทร์งาม (2536 : 125) ตามชั้นเรียนไม่ทันเป็นปัญหากับครูผู้สอน ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนทำให้เรียนไม่รู้เรื่องทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

หลักสูตรและเนื้อหาวิชาเป็นองค์ประกอบทางการศึกษาที่ถูกสร้างขึ้นโดยข้าราชการครู สังกัดกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยปกติจะได้รับการปรับปรุงตลอดเวลาตามความเหมาะสม

จากการสัมภาษณ์ผู้เรียน ระดับปริญญาตรี เคยลงทะเบียนเรียนรายวิชา คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด ในวิทยาลัยสารพัดช่าง พบว่า หลักสูตรในการเรียนการสอนมีจำกัด ทำให้มีโอกาสเลือกเรียนน้อย เป็นหลักสูตรล้าสมัย ชนากา อ้นไชยะ (2538 : บทคัดย่อ) รายงานสอนไม่ครอบคลุมตามจุดประสงค์ ขาดความทันสมัย ระยะเวลาเรียนไม่เหมาะสมทำให้ต้องเร่งเรียน ค่าใช้จ่ายในการเรียนของสถาบันการศึกษาอื่น บางแห่งถูกกว่าวิทยาลัยสารพัดช่าง ในขณะที่มีวิชาให้เลือกมากกว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะในรายวิชาคอมพิวเตอร์มีการจัดกลุ่มเรียนกลุ่มย่อยผู้เรียนมีเพียง 4 - 5 คน ต่อ 1 ห้องเรียน ทำให้การเรียนสามารถสอบถามได้อย่างใกล้ชิดเนื้อหาวิชายืดหยุ่นได้มากกว่า ทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงกว่าการเรียนในวิทยาลัยสารพัดช่างซึ่งจะได้เพียงความรู้พื้นฐานไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ และในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ควรให้ตลาดแรงงาน ผู้เรียน และครูผู้สอน เข้าไปมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าขณะนี้การศึกษาวิชาชีพพระยะสัน ในสถาบันต่าง ๆ เปิดกว้างให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ในวิชาที่พึงพอใจ ทำให้มีการเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการเรียนระหว่างสถาบันการศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างกับสถาบันการศึกษาอื่นถ้าไม่มีการปรับปรุงด้านหลักสูตรและเนื้อหาขอมส่งผลกระทบต่อระบบการเรียน การสอนและระบบบริหารจัดการของวิทยาลัยสารพัดช่างได้อย่างแน่นอน

ด้านวัสดุอุปกรณ์

วัสดุอุปกรณ์ เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญสำหรับการเรียนการสอน ในสาขาวิชา มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่าย และสะดวกขึ้น ได้มาจากการจัดซื้อด้วยการจัดสรรเงินงบประมาณ และเงินบำรุงการศึกษา มีขั้นตอนและขบวนการจัดซื้อตามระบบระเบียบทางราชการ ทำให้สื่อการเรียนการสอนมีครบถ้วนทันตามความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน แต่จากสภาพความเป็นจริง พบว่า สถานศึกษาไม่สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ครบถ้วนเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและผู้สอนได้เพราะความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีของโลก และครูผู้สอนไม่สามารถจัดแบ่งเวลาว่างที่มีจำกัดมาจัดทำสื่อประกอบการสอนได้ แพรวพรรณ บุญฤทธิมนตรี (2539 : 92) ครูผู้สอนต้องทำงานอื่นนอกเหนือจากงานการสอนปกติ (สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 91 - 100) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพที่มีอยู่เก่า ไม่ทันสมัย นวพร ธนวัฒน์ (2536 : 85 - 88) อยู่ในสภาพชำรุด ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการฝึกปฏิบัติ พงษ์ราศรีรัตน์ (2529 : 87 - 91) ต้องการให้ศูนย์จัดให้ใช้งานอย่างเพียงพอ ศรีวัฒนา พงศ์วรินทร์ (2539 : บทคัดย่อ) ขาดการพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ด้านสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีส่วนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข อยากเรียนโดยปกติปัญหาด้านสภาพแวดล้อมมัก ได้แก่ ความสะดวก และความปลอดภัยในการเดินทาง เพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่จะใช้พื้นที่ของวัดเป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารเรียน เพราะขาดการสนับสนุนเรื่องสถานที่จากเงินงบประมาณ ทำให้มีเสียงดังจากงานพิธีทางศาสนา และการประกอบพิธีตามประเพณี เช่น การประกอบพิธีงานศพของชาวจีน ยภิกัญญ์ บุญศักดิ์เสรี (2535 : 20) มีเสียงดัง หรืองานเผาศพทำให้เกิดฝุ่น ละออง ควัน รบกวนขณะมีการเรียนการสอน ห้องน้ำสกปรกบางครั้งมีกลิ่นเหม็น รวมทั้งมีกลิ่นเหม็น สิริกาญจน์ ธนวัฒน์เศขากุล (2542 : บทคัดย่อ) ห้องน้ำดับแคบ และมีจำนวนไม่เพียงพอ อยู่ริมถนนที่มีการจราจรคับคั่ง การเดินทางเดียว เช่น สารพัดช่างพระนคร และสารพัดช่างสีพระยา

แนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอนผู้ใหญ่

แนวคิดการเรียนการสอนผู้ใหญ่

ลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับร่างกาย อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากเด็กนักเรียน ซึ่งเชิขรศรี วิวิธสิริ (2535 : 91 - 92) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั่วไป ดังนี้

1. มีความแตกต่างระหว่างบุคคลมากมายหลายแบบ
2. จุดมุ่งหมายของการเรียนที่แน่นอนต่างกัน
3. มีประสบการณ์เดิมเพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้แตกต่างกัน
4. มาเรียนเพราะความสนใจและความสมัครใจ
5. สนใจเรื่องที่มีความต้องการและพอใจ
6. ใช้เวลามากกับสิ่งที่พอใจและต้องการ
7. มีความสัมพันธ์กับครูแบบเพื่อน
8. มักทำตามเคยชินในอดีต
9. ชอบการแนะนำมากกว่าการถูกสอน ต้องการนำตนเองมากกว่าให้ผู้อื่นบงการ
10. ชอบการยกย่องชมเชย สนับสนุนให้กำลังใจมากกว่าการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ
11. ชอบการปฏิบัติที่มีความจริงใจ ปราศจากอคติ รักความยุติธรรม ความมีเหตุผล
12. มีภาระและความรับผิดชอบมากในชีวิตและส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติภาระที่รับผิดชอบด้วยตนเอง
13. มีความวิตก ความกังวล ความตึงเครียด ความเหนื่อยล้าจากการทำงานมากกว่าเด็ก
14. ความเสื่อมตามวัยทำให้สมรรถภาพทางกายลดลง เมื่อต้องทำการตอบโต้จะต้องใช้เวลาหรือต้องมีการปฏิบัติมากกว่าเด็ก ความระมัดระวังมักเกิดจากประสบการณ์เดิม
15. ถ้าเคยมีประสบการณ์จากการเลิกเรียนกลางคัน จะมองตนเองว่าเป็นผู้มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

สำหรับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น โนลส์ (สุวรรณ วัฒนวงศ์. 2536 : 193 - 194; อ้างอิงมาจาก Knowles. 1978) ได้ศึกษาค้นคว้าจากผลงานของลินเดอร์แมนและสรุปเป็นพื้นฐานการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าการเรียนรู้ตรงกับความต้องการและความสนใจกับประสบการณ์ในอดีต จะเกิดความพึงพอใจ ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ควรเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสม
2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situations) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดี ถ้าเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ดังนั้น การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ควรยึดถือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่การยึดตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) เนื่องจากผู้ใหญ่สะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้มากมายซึ่งประสบการณ์ของผู้ใหญ่เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุด ฉะนั้น การจัดการเรียนการสอนมีวิธีการหลักที่สำคัญ คือ ควรวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่อย่างละเอียด และดึงประสบการณ์เหล่านั้นมาใช้จัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self - Directing) ในส่วนลึกของความต้องการแล้ว ผู้ใหญ่ต้องการมีความสามารถนำตนเองได้ ครูจึงควรเป็นผู้อยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียน มากกว่าการทำหน้าที่เป็นสื่อสำหรับความรู้ แล้วจึงประเมินผลว่าเขามีความคล้อยตามหรือไม่ และมีความคล้อยตามมากน้อยเพียงใด

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual - Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น ฉะนั้น การสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

เอเคอร์ (โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. ม.ป.ป. : 25 - 27; อ้างอิงมาจาก Aker. 1972) เชื่อว่าทุกคนสามารถมีโอกาสดำเนินการในการเรียนรู้ และนักการศึกษาผู้ใหญ่จะต้องมีความเชื่อมั่นความสามารถในการเรียนรู้ของเขา ซึ่งเอเคอร์ได้เรียบเรียงหลักการเรียนรู้ผู้ใหญ่ไว้ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีถ้าเขามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง อุปกรณ์ประกอบการสอนที่เขาสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันของเขา มีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าอุปกรณ์ประกอบการสอนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

2. ผู้ใหญ่จะรับความคิดใหม่ ๆ ได้รวดเร็ว ถ้าความคิดนั้น ๆ สอดคล้องกับความเชื่อที่มีอยู่เดิมของเขา

3. ต้องศึกษาพื้นฐานและความต้องการของผู้ใหญ่แล้วนำไปเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เขา เพราะการสร้างความสำเร็จในบทเรียนตอนต้น ๆ มีส่วนช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดความมั่นใจในตนเองว่าสามารถเรียนได้ เนื่องจากผู้ใหญ่ที่มีพื้นฐานทางการศึกษาน้อยมักไม่มั่นใจในตัวเองและมักจะคิดว่าตนเองเรียนไม่ไหว

4. ควรพยายามสร้างประสบการณ์เรียนสบาย ๆ ให้ผู้ใหญ่ที่เคยมีประสบการณ์ไม่ดีในโรงเรียน อย่าให้เขารู้สึกว่าซ้ำรอยกับประสบการณ์เดิม

5. ต้องช่วยให้ผู้ใหญ่ได้เรียนในสิ่งที่เขาสนใจ มีความก้าวหน้าตามอัตราความสามารถของเขา ช่วยเขาในการหาคำตอบต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเขาเอง

6. ในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะมีจุด “หยุดนิ่ง” อยู่ช่วงหนึ่ง ผู้สอนจึงต้องเข้าใจและยอมรับว่าเป็นเรื่องปกติในการเรียน เพราะหลังจากนั้นก็จะมีความก้าวหน้าต่อไปตามปกติ

7. ควรทำการทบทวนวัตถุประสงค์ของการเรียนเสมอว่าเขาเรียนทำไม ขณะนี้มีความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายมากน้อยเพียงใด

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ต้องมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับแบบแผนของการเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ แบ่งตามแนวของ Lovell R. Bernard (สมบูรณ์ ศาลาชาชีวิน. 2526 : 143) ได้ 4 ด้าน คือการเรียนรู้ด้านข้อเท็จจริง การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการแก้ปัญหาการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมทางสังคม การเรียนรู้ด้านทักษะ

สมบูรณ์ ศาลาชาชีวิน (2526 : 190) ได้ให้ขอบข่ายการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. การเรียนรู้อย่างเป็นทางการ คือ การเรียนรู้ที่มีการจัดชั้นเรียน การประชุมฝึกอบรมมีครูผู้สอน มีหลักสูตรกำหนดไว้ อาจเป็นการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือจัดการศึกษาแบบนอกระบบโรงเรียนก็ได้

2. การเรียนรู้โดยบังเอิญ เป็นการเรียนรู้โดยธรรมชาติมีหลายวิธี เช่น การเรียนรู้ที่เกิดจากการทำงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงชีวิต มีเหตุการณ์สำคัญในชีวิตและการเรียนรู้จากข่าวสารต่าง ๆ เป็นต้น

ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีการค้นคว้า นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ได้ถูกพัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์ดิก (Thorndike) ซึ่งสรุปผลการทดลองได้ 3 กฎ ดังนี้ คือ

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กล่าวไว้ว่า เมื่ออินทรีย์มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ได้ก็จะเกิดความพอใจ และถ้าอินทรีย์มีความพร้อมที่จะเรียนรู้แล้วไม่ได้เรียนรู้ก็จะเกิดความรำคาญใจ และเมื่ออินทรีย์ยังไม่พร้อมที่จะเรียนรู้แต่ถูกบังคับให้เรียนรู้ก็จะเกิดความรำคาญใจ

2. กฎแห่งผล (Law of Effect) กล่าวไว้ว่า ผลของปฏิกิริยาตอบสนองใดที่เป็นที่พอใจของอินทรีย์ย่อมกระทำปฏิกิริยานั้นซ้ำและผลของปฏิกิริยาใดที่ไม่เป็นที่พอใจ บุคคลนั้นจะหลีกเลี่ยงไม่ทำปฏิกิริยานั้นซ้ำอีก

3. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมใดที่มีโอกาสกระทำซ้ำบ่อย ๆ และมีการปรับปรุงเสมอ ย่อมก่อให้เกิดความคล่องแคล่ว ชำนาญ ถ้าถูกทอดทิ้งเป็นเวลานานย่อมกระทำไม่ได้ดีเหมือนเดิม หรืออาจเกิดการลืมได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอรอนไดค์ แสดงให้เห็นว่า

1. ในการเรียนรู้หรือแก้ปัญหาของคน เกิดจากการลองผิดลองถูกและจะเลือกวิธีที่ดีที่สุดจากหลาย ๆ วิธีทำเพื่อนำมาใช้
2. ความเชื่อเป็นเครื่องช่วยย้ำจุดมุ่งหมายว่าทำอะไรจึงพอใจหรือไม่พอใจ
3. พฤติกรรมการเรียนรู้ของคนจะเรียนรู้ง่ายและรวดเร็ว ถ้าเห็นว่าปัญหาใหม่ไม่แตกต่างจากปัญหาที่เคยประสบมาในอดีต หรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันและมีการตอบสนองคล้ายคลึงกัน หรือมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2523 : 132)

ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมาสโลว์ (Maslow. 1970 : 35 - 37) ได้จัดเรียงลำดับจากความสำคัญพื้นฐานไปจนถึงขั้นสูงสุด ดังนี้

1. ความต้องการพื้นฐาน เป็นความต้องการสิ่งทีนำมาใช้เพื่อดำรงชีวิต ถ้าขาดแล้วชีวิตจะอยู่ไม่ได้ ซึ่งได้แก่ ความต้องการด้านปัจจัยสี่ ประกอบด้วย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัยและยารักษาโรค
2. ความต้องการความปลอดภัย เพื่อเป็นหลักประกันว่าตนจะอยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัยในชีวิตได้รับการดูแลอย่างดี
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ อยากให้คนอื่นมารักและรักคนอื่นปรารถนาจะเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ
4. ความต้องการความนิยมนับถือ ให้ผู้อื่นยกย่อง ให้เกียรติ เห็นคุณค่าในความสามารถเป็นการประเมินค่าตัวเอง
5. ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง คือทำความเข้าใจตัวเองได้ถูกต้อง ปรารถนาที่จะพัฒนาศักยภาพตัวเองให้ถึงที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 58 - 59) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการเรียนการสอนของแผนกช่างยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ในโรงเรียนสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเรียนการสอนมีปัญหา ดังนี้ ปัญหาด้านทักษะด้านส่วนตัวของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ด้านหลักสูตร ตัวครู ค่าใช้จ่าย ด้านความต้องการทางด้านการเรียนการสอนพบว่า มีความต้องการคือ ด้านตัวครู ด้านหลักสูตร ความช่วยเหลือจากโรงเรียนและตัวนักศึกษา มีการเปรียบเทียบปัญหาด้านการเรียนการสอน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถาบันการศึกษาและอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญและมีการเปรียบเทียบ

ความต้องการด้านการเรียนการสอนโดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถาบันการศึกษาและอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

สุรีย์ นาคนิคม (2528 : 91 - 100) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 พบว่า ปัญหาด้านส่วนตัวที่นักศึกษาวิชาชีพประสบสูงสุด คือ เรื่องเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการมาเรียน ปัญหาด้านการเรียน การสอน ที่นักศึกษาวิชาชีพประสบสูงสุด คือ เรื่องเนื้อหาวิชาว่างเกินไป ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักศึกษาวิชาชีพประสบสูงสุด คือ เรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเก่าไม่ทันสมัย และนักศึกษาวิชาชีพมีความต้องการด้านการเรียนการสอนสูงสุด คือ ต้องการให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนมีความสนิทสนมเป็นกันเอง ความต้องการด้านบริการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนสูงสุด คือ ต้องการให้มีบริการแนะแนวความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อมสูงสุด คือ ต้องการให้ห้องเรียนและบริเวณที่เรียนมีความสะอาดร่มรื่น ความต้องการด้านการเงินและเงินทุนสูงสุด คือ ต้องการให้มีการบริการจัดหางานให้ทำเมื่อเรียนจบแล้ว

พจน์ ราศรีรัตน์ (2529 : 87 - 91) ได้ทฤษฎีการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรสเป็นโสดและยังไม่ได้ประกอบอาชีพ สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนนั้น นักศึกษามีปัญหาในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศสภาพแวดล้อม ด้านตัวผู้เรียน ด้านหลักสูตร และด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ ส่วนด้านครูผู้สอนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ด้านหลักสูตรต้องการเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สามารถนำไปใช้ในครอบครัวได้ และต้องการเรียนภาคทฤษฎีน้อย ๆ แต่ให้มีการฝึกภาคปฏิบัติมาก งานภาคปฏิบัติควรมีหลายลักษณะและมีปริมาณมากกว่าในปัจจุบันส่วนรูปแบบวิธีการเรียนนั้น ต้องการเรียนแบบต่อเนื่อง โดยเรียนตั้งแต่เริ่มต้นไปจนครบตามหลักสูตรที่ลงทะเบียนและต้องการเรียนวันละ 3 ชั่วโมง วิธีสอนต้องการให้ครูใช้วิธีสาธิต อธิบายพร้อมกับการใช้สื่อ เอกสารหรือตัวอย่างของจริง ของจำลอง รูปภาพประกอบการสอน แล้วจึงฝึกปฏิบัติโดยการแบ่งกลุ่มย่อยกลุ่มละ 2 - 5 คน และให้มีการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาให้ความรู้เพิ่มเติม ต้องการทัศนศึกษาในแหล่งวิทยาการต่าง ๆ เรื่องการประเมินผลการเรียน นักศึกษาต้องการวิธีการสังเกตการปฏิบัติ และผลสำเร็จที่ครูมอบหมายแล้วนำมาส่งให้ครูตรวจ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติงานต้องการให้ศูนย์จัดให้เพียงพอ ด้านตัวครูผู้สอนต้องการครูที่มีความจริงใจ ตั้งใจถ่ายทอดความรู้

อารยา นครเขตต์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาวิชาอาชีพ ระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนมีความคิดเห็น ในด้านเป้าหมายที่สอดคล้องกันว่า เป็นไปได้ในระดับมากที่สุดที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ให้ผู้เรียนนำไปพัฒนาอาชีพเดิมให้ดีขึ้น จะให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ด้านการบริการการศึกษาวินิจฉัยพระยะสั้น มีแนวโน้มเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ที่จะใช้ การประสานงานภาครัฐและเอกชนระดมทรัพยากรมาใช้ร่วมกัน มีแนวโน้มเป็นไปได้ในระดับ มากที่สุด ที่จะจัดทำหลักสูตรเป็นชุดวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนเป็นตอนสั้น ๆ เพื่อเรียนจบเร็ว และให้มีลักษณะยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของผู้เรียน โดยยึดสภาพ และปัญหาในการประกอบอาชีพของประชาชนในการพัฒนาหลักสูตร จะพัฒนาหลักสูตร เพิ่มมากขึ้นทั้งหลักสูตรทั่วไปและหลักสูตรเฉพาะถิ่น

สนอง อิมเอม (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ทางด้านการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น สายอาชีพช่างไฟฟ้า ของโรงเรียน สารพัดช่างเขตภาคเหนือ พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนและเกี่ยวกับเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และปัญหาที่เกี่ยวกับ ครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อยทั้งสิ้น สำหรับความต้องการด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทั้งสิ้น คือ ความต้องการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ การให้คำแนะนำปรึกษา ปัญหาส่วนตัวและความช่วยเหลือ จากโรงเรียน การปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาวิชาที่เรียน ครูผู้สอนและสถานที่เรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จรรยา แสงสาคร (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากด้านส่วนตัว และครอบครัวของนักศึกษา รองลงมา คือ สาเหตุที่เกิดจากด้านครูผู้สอนและวิธีการสอน และ สาเหตุสุดท้ายเกิดจากด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการบริหารชั้นเรียน เมื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ พื้นฐานความรู้เดิม และมูลเหตุการสมัครเข้าเรียนกับสาเหตุ การออกกลางคัน พบว่า สาเหตุในเรื่องส่วนตัวและครอบครัวในหัวข้อเพศกับสาเหตุส่วนตัวและ ครอบครัวในเรื่องการติดภาระอาชีพมีความแตกต่างกัน อายุกับสาเหตุส่วนตัวและครอบครัว ในหัวข้อ การมีสุขภาพไม่ดีและการมีสติปัญญาไม่ดีและลึ้มง่าย มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญ พื้นฐานความรู้เดิมกับสาเหตุด้านครูผู้สอนและวิธีการสอน ในหัวข้อการมองไม่เห็น ประโยชน์จากวิชา หรือกิจกรรมที่นำเสนอมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ พื้นฐานความรู้เดิม กับด้านสาเหตุส่วนตัวและครอบครัวในหัวข้อ การมีสติปัญญาไม่ดีและลึ้มง่าย มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ การสมัครเข้าเรียนกับสาเหตุด้านครูผู้สอนและวิธีการสอนในหัวข้อครูมีพฤติกรรม

ไม่เหมาะสมทำให้หมดศรัทธา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ มูลเหตุการสมัครเข้าเรียน กับสาเหตุด้านครูผู้สอน ในหัวข้อครูผู้สอนขาดการสอนเป็นประจำหรือมาสอนไม่ตรงเวลา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

มนัส ศรีภักญา (2533 : 70 - 71) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมีปัญหามากและมีปัญหาน้อย โดยด้านตัวผู้เรียน ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมีปัญหามาก ส่วนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมีปัญหาน้อย ด้านตัวผู้เรียนนักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องเขียน - อ่านหนังสือไม่คล่อง ด้านหลักสูตรมี ปัญหาสูงสุดในเรื่องเนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องวัสดุ - อุปกรณ์การฝึกปฏิบัติเก่าและล้าสมัย ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีปัญหาสูงสุดเรื่องครูไม่เข้าใจตัวนักศึกษา นักศึกษาคณะวิชาอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม และคณะพาณิชยกรรม มีปัญหาการเรียนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน โดยนักศึกษาคณะวิชาอุตสาหกรรม และคณะวิชาคหกรรมมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาคณะวิชาพาณิชยกรรม ส่วนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และหลักสูตร นักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม และคณะวิชาพาณิชยกรรมมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มีระดับอายุ 21 - 25 ปี และนักศึกษาระดับอายุ 26 ปีขึ้นไป มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาระดับอายุ 15 - 20 ปี ส่วนด้านครูผู้สอนหลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วิรัช ศรีทอง (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม มีปัญหาทั้งห้าด้านอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านปฏิบัติการสอน ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ และด้านการติดต่อประสานงานตามลำดับ และมีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การฝึกอาชีพไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ พบว่า ครูสอนวิชาชีพ จำแนกตามวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทอุตสาหกรรม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ ตำแหน่ง มีปัญหาทั้งห้าด้านมีความต้องการทั้งห้าด้าน อยู่ในระดับมาก ในด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติการสอน ด้านขวัญกำลังใจ ด้านการติดต่อประสานงาน และด้านการแนะแนวอาชีพ ตามลำดับ

จำเนียร จันทร์งาม (2536 : 125) ได้ศึกษาปัญหาการเรียน พบว่า ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เพียงพอกับวิชาที่เรียน มีความรู้ต่ำ หรือมีความรู้พื้นฐานเดิมต่างกัน ทำให้ตามชั้นเรียนไม่ทัน และเป็นปัญหาในการสอนของครูผู้สอน

นวพร ธนวัฒน์ (2536 : 85 -88) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในคณะคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับต่ำจนเกือบจะถือว่าไม่มีปัญหา แต่จากการศึกษาปัญหาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีเวลาฝึกทบทวนการเรียนที่บ้าน ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องครูให้รายละเอียดในบทเรียนไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคการสอนและเคล็ดลับต่าง ๆ ในการทำความเข้าใจบทเรียน ด้านหลักสูตร นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่ และเวลาในการฝึกปฏิบัติในบางเรื่องน้อยเกินไป และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติอยู่ในสภาพชำรุดไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการฝึก

ณัฐ จุลสุวรรณ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ เรือนจำกลางคลองเปรม เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ จำแนกตามตัวแปร อายุ พื้นฐานความรู้เดิม ภูมิลำเนา และระยะเวลาที่ต้องโทษ สาขาวิชาที่ศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น โดยรวมและเป็นรายด้าน ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่เหมาะสมกับเวลา นักศึกษาไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน ครูผู้สอนขาดความยุติธรรมในการให้คะแนนนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยนักศึกษามีพื้นฐานความรู้เดิมระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญในเรื่องเนื้อหาวิชารวบรัดเกินไป นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองกับเขตชนบท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ในเรื่องครูผู้สอนสามารถยกตัวอย่างประกอบการสอนให้เห็นได้อย่างชัดเจน โต้ะและเก้าอี้มีขนาดที่เหมาะสมกับนักศึกษา นักศึกษาที่มีระยะเวลาต้องโทษต่ำกว่า 5 ปี กับตั้งแต่ 5 - 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ในเรื่องเนื้อหาวิชามีความทันสมัย ครูผู้สอนมีทักษะและประสบการณ์ในการสอนภาคปฏิบัติ และครูสามารถใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนได้เหมาะสม และนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า เนื้อหาและหลักสูตรไม่ทันสมัยและสั้นเกินไป เวลาฝึกภาคปฏิบัติมีน้อยและอุปกรณ์เครื่องมือเก่าไม่ทันสมัย

ชนาภา อ้นไชยะ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น หลักสูตรวิชาการออกแบบและสร้างแบบเพื่อการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย พบว่า รายการสอนที่กำหนดไม่ครอบคลุมตามจุดประสงค์ เนื้อหารายการสอนเป็นความรู้ที่จำเป็นในการเรียน แต่ควรเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ควรกำหนดพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษามีความสอดคล้องกับครูผู้สอนว่า เนื้อหาของหลักสูตรเน้น การเรียนทฤษฎีน้อยไป และขาดความทันสมัย ควรปรับปรุงเนื้อหา รายการสอนที่เน้น ฝึกทักษะและควรเพิ่มเวลาที่กำหนดให้เรียน ความรู้ที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ แต่ควรปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย

สามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็น โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ด้านหลักสูตร และด้านสื่อการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เนื้อหาที่เรียน ตรงกับความต้องการ การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน สิ่งที่เรียน สามารถนำไปใช้ในชีวิจริงและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ความเป็นกันเองของครู ผู้สอน ครูผู้สอนใช้วิธีการที่เหมาะสม และครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ความชัดเจนของเนื้อหาในหลักสูตร ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเก็บรักษา เครื่องมือ ความสะดวกในการเบิกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียน และความกว้างขวางเพียงพอ ของเนื้อหาในหลักสูตร ผลการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านอายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา

กัญญาภัก พิชณนุณี (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษามูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นของนักเรียนโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร พบว่า ข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางการวางแผนการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น คือ โรงเรียนควรจัดส่งครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสอนออกไปฝึกอบรมเทคนิคหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมา ใช้ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง

แพรวพรรณ บุญฤทธิ์มนตรี (2539 : 92) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพพระยะสัน ของอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่าง ในกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านผู้เรียน ปัญหาที่พบบ่อยคือ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกันทำให้เรียนไม่ทันเป็นปัญหาแก่การสอนของครู ซึ่งมีสาเหตุจากการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่างเน้นหนักในการเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่ไม่มีความรู้วิชาชีพ ได้เข้ามาศึกษาหาความรู้และทักษะเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ตามความถนัดและความต้องการของตนเอง ดังนั้น ผู้ที่สมัครเข้ามาเรียนในวิทยาลัยสารพัดช่าง จึงมีพื้นฐานความรู้เดิมไม่เท่ากัน มีตั้งแต่จบระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาขึ้นไปเข้ามาเรียนปนอยู่ในชั้นเดียวกัน

ศรีวัฒนา พงศ์วรินทร์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนในวิทยาลัยสารพัดช่างและวิทยาลัยการอาชีพเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2533 ประเภทวิชาคหกรรม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นด้านตัวเอง คือ ไม่ได้รับการอบรมในวิชาชีพที่สอน ขาดการอบรมเทคนิคใหม่ ๆ ปัญหาด้านนักเรียน คือ นักศึกษาอายุต่างกันมาก ทำให้พื้นฐานความรู้ต่างกัน ปัญหาด้านหลักสูตร คือ หลักสูตรกว้างเกินไป ขาดการพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ฉวีวรรณ ธิบรายทรัพย์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ในโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร ในด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและการประเมินผล และด้านอาคารสถานที่ จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ประเภทโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และหมวดวิชาที่สอน พบว่าผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย แต่แต่ละด้านมีปัญหาที่สำคัญ ด้านหลักสูตร คือ ไม่มีเนื้อหาในเรื่องการจัดการหรือการตลาด เพื่อประกอบอาชีพอิสระ ด้านวิธีการสอนและการประเมินผล คือ ผู้สอนไม่ได้รับการอบรมเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ และด้านอาคารสถานที่ คือ ห้องเรียนหรือสถานที่ปฏิบัติงานคับแคบเกินไป ผู้สอนที่มีอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านวิธีการสอน และการประเมิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้สอนที่สอนหมวดวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน และการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุไรวรรณ โปธิขวัณ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงบริการของการศึกษานอกโรงเรียน ในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 16 - 21 ปี สูงสุด สถานภาพสมรส โสด สูงสุด ด้านอาชีพของครอบครัว มีอาชีพเกษตรกรรม สูงสุด ด้านการศึกษาสายสามัญสูงสุด กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาสายสามัญ คือ ชอบเรียนเพราะครูใจดี ทำให้ได้รับความรู้ และทำให้อ่านเขียนได้ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ แต่ไม่สนใจเรียนต่อการศึกษาสายอาชีพ

สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษา วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการสอน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน จำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับความรู้เดิม รอบการเรียน และสถานที่ที่ศึกษา พบว่า นักศึกษามีปัญหาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาสำคัญ ด้านหลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่เรียนรวบรัดเกินไป ด้านกระบวนการสอน คือ ครูผู้สอนเจ้าระเบียบเกินไป ด้านตัวผู้เรียน คือ ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน นักศึกษาที่มีอายุ อาชีพ และระดับความรู้เดิม ต่างกัน มีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่ศึกษาในสถานที่ต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษา มีปัญหาการเรียน ด้านหลักสูตร คือ จำนวนครูผู้สอนมีน้อย นักศึกษาเรียนไม่รู้เรื่องทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากมาเรียน และสถานที่คับแคบเกินไป มีข้อเสนอแนะ คือ ควรเพิ่มระยะเวลาเรียนให้มากขึ้น ควรนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน ครูควร ให้ความสนใจและเอาใจใส่ ต่อผู้เรียนให้มากขึ้น ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสทบทวนบทเรียน โดยให้ฝึกปฏิบัติมาก ๆ และควรจัดห้องเรียนให้เหมาะสมและเป็นสัดส่วน

พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำ ความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว ด้านการนำความรู้ ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และแผนกวิชาที่ศึกษา และ เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า ผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการนำ ความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะ ด้านการนำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ควรให้การสนับสนุนเงินทุน เพื่อไปลงทุนประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว ควรมีการสนับสนุนเงินทุน เพื่อไปศึกษาต่อที่สถาบันของรัฐและเอกชนทางด้านอาชีพที่มีชื่อเสียง การนำความรู้ ในเนื้อหา หลักสูตร ไปใช้ ควรพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอแก่ผู้เรียน

แก้วใจ นิราช (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาค ตะวันออก 4 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียน จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน และสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า ระดับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านตัวผู้เรียน ด้านวิธีการสอน ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียน มีปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนด้านครูประจำกลุ่มมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย จากการเปรียบเทียบ ตามอายุ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย สำคัญ เมื่อเปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิ การศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อ เปรียบ เทียบตามสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาการเรียน โดย รวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ศิริกาญจน์ ธนวัฒน์เดชากุล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษา นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ของคนพิการ โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จังหวัดชลบุรี ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประเภทของความพิการ และหลักสูตรที่เรียน พบว่า นักศึกษามีปัญหา การเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คนพิการที่มีอายุ ต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คนพิการที่มี วุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ คนพิการที่เรียนหลักสูตรแตกต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอนคนพิการที่เรียนหลักสูตร คอมพิวเตอร์เห็นว่า ครูสอนเร็วเกินไป ใช้วิธีการสอนที่น่าเบื่อหน่าย ด้านหลักสูตร คือ ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติน้อยเกินไป ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ห้องน้ำคับแคบและมีจำนวน ไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะในการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ของคนพิการ คือ ควรให้ผู้เรียน ได้เลือกเรียนตามความต้องการของตนควรส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อเฉพาะทาง ควรเพิ่มหลักสูตร

สำหรับคนพิการได้เลือกหลาย ๆ หลักสูตร ควรเพิ่มหนังสือและตำราเรียน เมื่อเรียนจบแล้วควรรหาตลาดแรงงานรองรับคนพิการด้วย

สุพรรณิ สุชะบุตร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ประเภทชั้นเรียน ที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตกรุงเทพมหานคร ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านการประเมินผล และด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และพื้นฐาน การเรียนภาษาอังกฤษ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน และด้านการประเมินผล และด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนด้านครูผู้สอน มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีปัญหาด้านการเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีพื้นฐานในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่างกัน มีปัญหาด้านการเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรมีส่วนการสอนและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ

เฮลท์ และเพอร์ซี่ (สมคะเน คำจูน. 2528 : 30 ; อ้างอิงมาจาก Health and Percy. 1982 : 26) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาจารย์ผู้สอนที่มีความกระตือรือร้น มีความรู้ดี ต้องการเรียนเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจ มีประโยชน์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพได้อย่างดี

บีเบอท์ (สมจิตร์ ยิ่งยงดำรงฤทธิ์. 2540 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Leigh and Simon. 1975 : 49 - 55 ; citing Bebout. 1969) ทำการวิจัยในประเทศมาเลเซีย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมจำนวน 7,674 คน จากโรงเรียน 89 แห่ง พบว่า องค์ประกอบด้านขนาดของชั้นเรียน วัสดุอุปกรณ์การสอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการเรียน นอกจากนี้ยัง พบว่า คุณวุฒิ ประสบการณ์รวมทั้งการศึกษอบรมของครู มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนสูง

อิลีเยส (สมคะเน คำจูน. 2528 : 30 ; อ้างอิงมาจาก Eliuas. 1982 : 3537 - A) ได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยเพื่อนช่วยสอน กับการเรียนกับครูสอนตามปกติในวิชาภาษาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความในเรื่องเดียวกัน แล้วนำผลการเรียนมาเปรียบเทียบคุณภาพการเรียนเมื่อการเรียนสิ้นสุดลง พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยเพื่อน

ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูสอนตามปกติ และยังพบว่านักเรียนที่เรียนโดยเพื่อนช่วยสอนมีทักษะในการเขียนดีกว่า และมีข้อบกพร่องน้อยกว่ากลุ่มที่เรียนกับครูสอนตามปกติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอยู่มาก ซึ่งสามารถสรุปเป็นปัญหาใหญ่ในด้านต่าง ๆ คือ ปัญหาด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร และเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ ในขณะที่กรมอาชีวศึกษาได้มอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดที่รับผิดชอบกับการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ทำการปรับปรุงการเรียนการสอน และหลักสูตรตลอดเวลา ครั้งสุดท้ายได้ทำการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น และมีการประกาศใช้หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เมื่อ พ.ศ. 2540 เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งผันแปรไปตามความเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคม ด้านการใช้กำลังคนของประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 เรื่องการพัฒนาคุณภาพของประชากร ความต้องการของนักศึกษาและประชาชนทั่วไป และเพื่อให้เป็นไปตามแผนการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 ด้วย

บทที่ 8

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 ในวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา ซึ่งแต่ละสถานศึกษามีนักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวนรวม 592 คน

กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยเทียบอัตราส่วนจากสถานศึกษา และสาขาวิชาตามอัตราส่วนที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan. ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา และสาขาวิชา

สถานศึกษา	รวมทั้งสิ้น		สาขาวิชาการบัญชี		สาขาวิชาการเลขานุการ		สาขาวิชาคอมพิวเตอร์	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)
วช.ธนบุรี	130	52	28	11	35	14	67	27
วช.นครหลวง	112	44	28	11	17	7	67	26
วช.พระนคร	152	60	30	12	60	24	62	24
วช.สีพระยา	198	78	20	8	59	23	119	47
รวมทั้งสิ้น	592	234	106	42	171	68	315	124

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ สถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ

ระดับ 4 = ปัญหามากที่สุด

ระดับ 3 = ปัญหามาก

ระดับ 2 = ปัญหาน้อย

ระดับ 1 = ปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะรูปแบบและวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สำรวจปัญหาการเรียนโดยการสัมภาษณ์นักศึกษา ทั้ง 4 แห่ง คือ วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
3. รวบรวมสาระและเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยเพื่อสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา ทั้ง 4 แห่ง
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจพิจารณาข้อความในแบบสอบถามทั้งในด้านเนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้ภาษา ให้มีความเที่ยงตรงสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า และนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ ดร.เพ็ญแข ประจณปัจจนิก รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร และว่าที่ ร้อยตรี ชิตวีร์ บุญนาค เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง
7. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
8. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) โดยใช้สูตรของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตจากกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาโดยขอความร่วมมือจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสืออนุญาตจากกรมอาชีวศึกษา ไปยื่นต่อหัวหน้าคณะวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเก็บข้อมูลจากนักศึกษา โดยความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนช่วยแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษา พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการกรอกข้อมูลให้นักศึกษาทราบ ก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม และรอรับแบบสอบถามกลับคืนในวันเดียวกัน โดยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน ทั้ง 4 แห่ง ดังนี้

วันที่	5 ตุลาคม 2542	วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง	จำนวน	44 ชุด
วันที่	6 ตุลาคม 2542	วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร	จำนวน	60 ชุด
วันที่	7 ตุลาคม 2542	วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี	จำนวน	52 ชุด
วันที่	8 ตุลาคม 2542	วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา	จำนวน	78 ชุด
		รวม	จำนวน	234 ชุด

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer) ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ครบทั้งจำนวน 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนรายข้อตามเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่าที่ตั้งไว้
3. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีคำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละจำแนกตามสถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส
4. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อคำถามให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์ประเมินที่พัฒนามาจากเบสต์ (นิภาพรรณ วิโรทัยสกุล. 2539 : 54; อ้างอิงมาจาก Best. 1981 : 179 -181) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหามาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.00 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

5. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด มาจัดกลุ่มของคำตอบและแจกแจงค่าความถี่ของความคิดเห็น โดยนำเสนอในรูปค่าความถี่และค่าร้อยละประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S.D. = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{\sqrt{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติตรวจสอบเครื่องมือ

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum S^2_i$	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S^2_t	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบนัยสำคัญความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติค่า t (t - test) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา
\bar{X}_1	แทน	คะแนนค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 1
\bar{X}_2	แทน	คะแนนค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 2
n_1	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
df	แทน	ระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระของความแปรปรวน

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม ใช้การทดสอบค่า F -test โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ONE - WAY - ANOVA) ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 วิเคราะห์ความแปรปรวน ถ้าพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD. (Fisher' Least Significant Difference) ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{MS_w (1/n_1 + 1/n_2)}}$$

เมื่อ	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การแปลความหมายมีความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน F - distributon
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระของความแปรปรวนร่วม (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 234 คน และผู้วิจัยได้นำข้อมูลแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละด้านใช้เกณฑ์การประเมินผล แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีปัญหามาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.51 - 4.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม โดยจำแนกตามสถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม โดยประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่มีแนวคิดเดียวกันนำเสนอเป็นจำนวนค่าความถี่และค่าร้อยละ ของความคิดเห็นในแต่ละด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ในรูปค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	ค่าความถี่	ร้อยละ
1. สถานศึกษา		
วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี	52	22.20
วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง	43	18.40
วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร	61	26.10
วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา	78	33.30
2. สาขาวิชา		
การบัญชี	42	17.90
การเลขานุการ	68	29.10
คอมพิวเตอร์	124	53.00
3. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	51	21.80
อายุ 20 - 35 ปี	128	54.70
อายุ 36 - 45 ปี	39	16.70
อายุ 46 ปี ขึ้นไป	16	6.80
4. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	154	65.80
ปริญญาตรีขึ้นไป	80	34.20
5. สถานภาพสมรส		
โสด	175	74.80
สมรส	55	23.50
หย่าร้าง	4	1.70
รวม	234	100.00

จากตาราง 3 พบว่า จำนวนนักศึกษามีทั้งสิ้น 234 คน จำแนกตามสถานศึกษา พบว่า วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 78 คน (ร้อยละ 33.30) วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร มีจำนวน 61 คน (ร้อยละ 26.10) วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี มีจำนวน 52 คน (ร้อยละ 22.20) และวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง จำนวน 43 คน (ร้อยละ 18.40)

จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 124 คน (ร้อยละ 53.00) สาขาวิชาการเลขานุการ จำนวน 68 คน (ร้อยละ 29.10) และสาขาวิชาบัญชี จำนวน 42 คน (ร้อยละ 17.90)

จำแนกตามอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 35 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 128 คน (ร้อยละ 54.70) อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 51 คน (ร้อยละ 21.80) อายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 39 คน (ร้อยละ 16.70) และอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน (ร้อยละ 6.80)

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา จำนวน 154 คน (ร้อยละ 65.80) ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 80 คน (ร้อยละ 34.20)

จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า นักศึกษาเป็นโสด มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 175 คน (ร้อยละ 74.80) สมรส จำนวน 55 คน (ร้อยละ 23.50) และหย่าร้างมีจำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.70)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาลัทธิวิชาสี่พระยาชั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา

2.1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวมและรายด้าน

2.2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวมข้อ

2.3 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส เป็นรายด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม

2.1 วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวม และรายด้าน

ปัญหาการเรียน	\bar{X} (N = 234)	S.D.
ด้านครูผู้สอน	1.82	0.49
ด้านผู้เรียน	1.81	0.46
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	1.96	0.70
ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.25	0.73
ด้านสภาพแวดล้อม	1.88	0.50
รวม	1.94	0.49

จากตาราง 4 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.81 - 2.25$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.25$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.96$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 1.88$) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 1.82$) และด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 1.81$)

2.2 วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม เป็นรายชื่อ ดังแสดงในตารางที่ 5 - 9

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านครูผู้สอน เป็นรายชื่อ

ลักษณะปัญหา	\bar{X} (N = 234)	S.D.
ด้านครูผู้สอน		
1. ครูชอบพูดเรื่องอื่นมากกว่าบทเรียนขณะทำการสอน	1.84	0.83
2. ครูไม่พัฒนาตนเองในเรื่องเนื้อหาความรู้	1.81	0.81
3. ครูละเลยการติดตามเพื่อสอนซ่อมเสริมผู้เรียน	1.86	0.86
4. ครูไม่ตรงต่อเวลาในการสอน	1.80	0.75
5. ครูไม่ติดตามประเมินผลงานผู้เรียน	1.81	0.79
6. ครูสอนเร็วเกินไป	2.21	0.86
7. การไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามขณะทำการสอน	1.81	0.87
8. ครูไม่ใช้อุปกรณ์ช่วยสอนทำให้เข้าใจยาก	1.96	0.83
9. ครูไม่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	1.64	0.73
10. ครูไม่มีความรู้ลึกซึ้งในเรื่องที่สอน	1.68	0.79
11. ครูขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้	1.76	0.84
12. ครูเข้าระเบียบเกินไป	1.88	0.96
13. ครูใช้ถ้อยคำและกิริยาไม่เหมาะสม	1.65	0.92
14. ครูขาดความเป็นกันเองกับผู้เรียน	1.83	0.96
รวม	1.82	0.59

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาด้านครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 14 ข้อ ($\bar{X} = 1.64 - 2.21$) โดยข้อที่มีปัญหามากกว่าข้ออื่นในระดับเดียวกัน คือ ข้อ 6 ครูสอนเร็วเกินไป ($\bar{X} = 2.21$) ข้อ 8 ครูไม่ใช้อุปกรณ์ช่วยสอนทำให้เข้าใจยาก ($\bar{X} = 1.96$) ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อย คือ ข้อ 9 ครูไม่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 1.64$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านผู้เรียน เป็นรายชื่อ

ลักษณะปัญหา	\bar{X} (N = 234)	S.D.
ด้านผู้เรียน		
15. ผู้เรียนมีภาระความรับผิดชอบมากทำให้ขาดเรียนบ่อย	2.04	0.87
16. ผู้เรียน ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน	2.39	0.84
17. ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	1.87	0.76
18. ไม่อยากมาเรียนเพราะมีภาระทางการเงินที่ต้องรับผิดชอบ	1.71	0.81
19. มาเรียนไม่ทันเพราะเลิกงานช้า	2.11	0.99
20. ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ไปใช้ไม่เป็น	1.94	0.80
21. ผู้เรียนไม่เห็นประโยชน์จากการเรียน	1.49	0.68
22. ผู้เรียนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมชั้นได้	1.53	0.67
23. ผู้เรียนไม่ทราบว่าจะตั้งคำถามอย่างไรเพราะไม่เข้าใจเนื้อหา ที่ครูสอน	1.93	0.85
24. ผู้เรียนไม่กล้าซักถามปัญหาขณะเรียนเพราะเกรงกลัว	1.89	0.90
25. ผู้เรียนไม่ชอบวิธีการสอนของผู้สอนจึงไม่พยายามซักถาม ข้อข้องใจ	1.88	0.91
26. ครอบครัวยุติการเรียนไม่สนับสนุนการเรียน	1.42	0.70
27. ครอบครัวยุติการเรียนใช้วิธีการต่าง ๆ ขัดขวางการเรียน	1.29	0.55
รวม	1.81	0.46

จากตาราง 6 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาด้านผู้เรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยจำนวน 10 ข้อ ($\bar{X} = 1.53 - 2.39$) โดยข้อที่มีปัญหามากกว่าข้ออื่นในระดับเดียวกัน คือ ข้อ 16 ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน ($\bar{X} = 2.39$) ข้อ 19 มาเรียนไม่ทันเพราะเลิกงานช้า ($\bar{X} = 2.11$) ส่วนที่เหลืออีก 3 ข้อ คือ ข้อ 27, 26, 21 มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.29 - 1.49$) ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ข้อ 27 ครอบครัวยุติการเรียนใช้วิธีการต่าง ๆ ขัดขวางการเรียน ($\bar{X} = 1.29$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านหลักสูตร และเนื้อหา เป็นรายข้อ

ลักษณะปัญหา	\bar{X} (N = 234)	S.D.
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา		
28. หลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	1.83	0.88
29. เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	1.82	0.86
30. ระยะเวลาที่สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	2.03	0.91
31. สัดส่วนการเรียนภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติไม่เหมาะสม	1.96	0.89
32. การเรียนบางเรื่องขาดการฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน	2.14	0.99
รวม	1.96	0.72

จากตาราง 7 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.82 - 2.14$) โดยข้อที่มีปัญหามากกว่าข้ออื่นในระดับเดียวกัน คือ ข้อ 32 การเรียนบางเรื่องขาดการฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน ($\bar{X} = 2.14$) ข้อ 30 ระยะเวลาที่สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ($\bar{X} = 2.03$) ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยสุดคือ ข้อ 29 เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 1.82$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นรายชื่อ

ลักษณะปัญหา	\bar{X} (N = 234)	S.D.
ด้านวัสดุอุปกรณ์		
33. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เก่า ล้าสมัย	2.40	0.93
34. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ชำรุดไม่เหมาะกับการนำมาใช้	2.29	0.92
35. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนไม่สามารถกระตุ้นความสนใจในการเรียนได้	2.20	0.85
36. จำนวนอุปกรณ์ที่ใช้มีไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียน	2.40	1.02
37. เอกสารประกอบการสอนมีน้อยเกินไป	2.25	0.93
38. จำนวนวัสดุฝึกสำหรับผู้เรียนมีไม่เพียงพอ	2.21	0.93
39. ขาดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์	2.26	0.99
40. ขาดเจ้าหน้าที่ที่จะคอยดูแลซ่อมบำรุงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน	2.44	0.99
41. เอกสารประกอบการสอนที่จัดให้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	1.83	0.77
รวม	2.25	0.70

จากตาราง 8 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 9 ข้อ ($\bar{X} = 1.83 - 2.44$) โดยข้อที่มีปัญหามากกว่าข้ออื่นในระดับเดียวกัน คือ ข้อ 40 ขาดเจ้าหน้าที่ที่จะคอยดูแลซ่อมบำรุงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน ($\bar{X} = 2.44$) ข้อ 36 จำนวนอุปกรณ์ที่ใช้ มีไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียน ($\bar{X} = 2.40$) และข้อ 33 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เก่า ล้าสมัย ($\bar{X} = 2.40$) ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ข้อ 41 เอกสารประกอบการสอนที่จัดให้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 1.83$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม เป็นรายชื่อ

ลักษณะปัญหา	\bar{X} (N = 234)	S.D.
ด้านสภาพแวดล้อม		
42. ปัญหาการเดินทางเกิดจากการจราจร	2.45	1.08
43. ความไม่ปลอดภัยในการเดินทาง	2.13	0.87
44. ความสะดวกในการเดินทาง	2.26	0.95
45. มีกลิ่นเหม็น จากนอกห้องเรียนรบกวนขณะเรียน	1.67	0.73
46. มีควันจากนอกห้องเรียนรบกวนขณะเรียน	1.56	0.67
47. มีเสียงดังรบกวนขณะเรียน	1.99	0.98
48. ห้องเรียนแออัดคับแคบ	1.93	0.91
49. ห้องเรียนมีอากาศร้อนอบอ้าว	1.75	0.86
50. มีแมลงรบกวนขณะเรียน	1.50	0.66
51. ภายในห้องเรียนมีมลพิษจากฝุ่นควันมากเกินไป	1.54	0.72
รวม	1.88	0.54

จากตาราง 9 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาด้านสภาพแวดล้อม โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยจำนวน 9 ข้อ ($\bar{X} = 1.54 - 2.45$) โดยข้อที่มีปัญหามากกว่าข้ออื่นในระดับเดียวกัน คือ ข้อ 42 ปัญหาการเดินทางเกิดจากการจราจร ($\bar{X} = 2.45$) ข้อ 44 ความไม่สะดวกในการเดินทาง ($\bar{X} = 2.26$) ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ข้อ 51 ภายในห้องเรียนมีมลพิษจากฝุ่นควันมากเกินไป ($\bar{X} = 1.54$) ส่วนข้อที่มีปัญหาระดับน้อยที่สุด คือ ข้อ 50 มีแมลงรบกวนขณะเรียน ($\bar{X} = 1.50$)

2.3 วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม ดังแสดงในตาราง 10 - 14

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา เป็นรายด้าน

ปัญหาการเรียน	วช.ธนบุรี		วช.นครหลวง		วช.พระนคร		วช.สี่พระยา	
	\bar{X} (N = 52)	S.D.	\bar{X} (N = 43)	S.D.	\bar{X} (N = 61)	S.D.	\bar{X} (N = 78)	S.D.
ด้านครูผู้สอน	1.89	0.51	1.95	0.57	1.76	0.49	1.76	0.70
ด้านผู้เรียน	1.88	0.43	1.86	0.47	1.74	0.46	1.78	0.47
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	2.10	0.66	1.85	0.73	1.96	0.70	1.92	0.76
ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.51	0.67	2.19	0.75	2.03	0.73	2.29	0.62
ด้านสภาพแวดล้อม	2.02	0.48	1.73	0.56	1.90	0.50	1.85	0.57
รวม	2.08	0.44	1.91	0.49	1.88	0.49	1.92	0.51

จากตาราง 10 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.51$) ส่วนที่เหลือมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88 - 2.10$) โดยด้านที่มีปัญหามาก คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 2.10$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.02$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 1.88$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.73 - 2.19$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.19$) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 1.95$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 1.73$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.74 - 2.03$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.03$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.96$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 1.74$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.76 - 2.29$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.29$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.92$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 1.76$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายด้าน

ปัญหาการเรียน	การบัญชี		การเลขานุการ		คอมพิวเตอร์	
	\bar{X} (N = 42)	S.D.	\bar{X} (N = 68)	S.D.	\bar{X} (N = 124)	S.D.
ด้านครูผู้สอน	1.81	0.51	1.87	0.59	1.81	0.62
ด้านผู้เรียน	1.86	0.48	1.86	0.54	1.76	0.40
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	2.07	0.70	1.99	0.74	1.90	0.71
ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.25	0.79	2.30	0.80	2.23	0.61
ด้านสภาพแวดล้อม	2.06	0.57	1.99	0.58	1.75	0.47
รวม	2.01	0.52	2.00	0.58	1.89	0.42

จากตาราง 11 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.81 - 2.25$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.25$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 2.07$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 1.81$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการเลขานุการ โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.86 - 2.30$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.30$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.99$) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 1.99$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 1.86$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.75 - 2.23$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.23$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.90$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 1.75$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามอายุ เป็นรายด้าน

ปัญหาการเรียน	ต่ำกว่า 20 ปี		20-35 ปี		36-45 ปี		46 ปี ขึ้นไป	
	\bar{X} (N = 51)	S.D.	\bar{X} (N = 28)	S.D.	\bar{X} (N = 39)	S.D.	\bar{X} (N = 16)	S.D.
ด้านครูผู้สอน	1.84	0.56	1.87	0.60	1.65	0.64	1.89	0.43
ด้านผู้เรียน	1.90	0.48	1.77	0.45	1.74	0.47	1.95	0.42
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	2.01	0.64	1.99	0.75	1.86	0.76	1.79	0.60
ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.32	0.65	2.28	0.74	2.18	0.70	2.01	0.49
ด้านสภาพแวดล้อม	1.95	0.57	1.88	0.56	1.79	0.46	1.79	0.38
รวม	2.00	0.47	1.96	0.52	1.84	0.48	1.88	0.31

จากตาราง 12 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาอายุต่ำกว่า 20 ปี โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.84 - 2.32$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.32$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 2.01$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 1.84$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาอายุ 20 - 35 ปี โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.77 - 2.28$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.28$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.99$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 1.77$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาอายุ 36 - 45 ปี โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.65 - 2.18$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.18$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.86$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 1.65$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาอายุ 46 ปีขึ้นไป โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.79 - 2.01$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.01$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 1.95$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.79$) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 1.79$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายด้าน

ปัญหาการเรียน	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป	
	\bar{X} (N = 154)	S.D.	\bar{X} (N = 80)	S.D.
ด้านครูผู้สอน	1.85	0.61	1.77	0.56
ด้านผู้เรียน	1.83	0.47	1.75	0.43
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	1.98	0.72	1.91	0.71
ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.25	0.70	2.27	0.72
ด้านสภาพแวดล้อม	1.91	0.54	1.82	0.52
รวม	1.96	0.50	1.90	0.48

จากตาราง 13 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรีโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.83 - 2.25$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.25$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.98$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 1.83$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ใน ระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.75 - 2.27$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.27$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.91$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 1.75$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพสมรส เป็นรายด้าน

ปัญหาการเรียน	โสด		สมรส		หย่า	
	\bar{X} (N = 175)	S.D.	\bar{X} (N = 55)	S.D.	\bar{X} (N = 4)	S.D.
ด้านครูผู้สอน	1.79	0.57	1.96	0.65	1.68	0.32
ด้านผู้เรียน	1.78	0.46	1.88	0.47	1.87	0.47
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	1.93	0.69	2.04	0.80	1.85	0.70
ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.25	0.71	2.29	0.69	1.92	0.79
ด้านสภาพแวดล้อม	1.89	0.54	1.82	0.52	2.08	0.75
รวม	1.93	0.48	2.00	0.52	1.88	0.47

จากตาราง 14 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสถานภาพสมรส โสด โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.78 - 2.25$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.25$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 1.93$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 1.78$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสถานภาพสมรส โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.82 - 2.29$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.29$) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ($\bar{X} = 2.04$) ด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 1.82$)

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาตามสถานภาพสมรส หย่า โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X} = 1.68 - 2.08$) โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นในระดับเดียวกัน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.08$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 1.92$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยสุด คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 1.68$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตาม สถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส ดังในตาราง 15 - 24

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตาม สถานศึกษา เป็นรายด้าน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.38	0.46	1.32
	ภายในกลุ่ม	230	80.04	0.35	
	รวม	233	81.42		
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.80	2.67	1.26
	ภายในกลุ่ม	230	48.80	0.21	
	รวม	233	49.60		
3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.71	0.57	1.11
	ภายในกลุ่ม	230	118.45	0.52	
	รวม	233	120.16		
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	6.69	2.23	4.72*
	ภายในกลุ่ม	230	108.67	0.47	
	รวม	233	115.36		
5. ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.04	0.68	2.41*
	ภายในกลุ่ม	230	64.86	0.28	
	รวม	233	66.90		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.30	0.40	1.83*
	ภายในกลุ่ม	230	54.69	0.24	
	รวม	233	55.99		

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสถานศึกษาต่างกัน คือ วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา มีปัญหาการเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านสภาพแวดล้อมนักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านหลักสูตรและเนื้อหา มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม จึงทำการทดสอบหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยทำการทดสอบรายคู่ ตามวิธีการของ LSD (Least Significant Difference test) ผลการทดสอบปรากฏตามตาราง 16 - 18

ตาราง 16 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวม
จำแนกตามสถานศึกษา เป็นรายคู่

สถานศึกษา	วช.พระนคร	วช.นครหลวง	วช.สี่พระยา	วช.ธนบุรี	
\bar{X}	1.88	1.91	1.92	2.08	
วช.พระนคร	1.88	-	0.03	0.04	0.02*
วช.นครหลวง	1.91	-	-	0.01	0.17
วช.สี่พระยา	1.92	-	-	-	0.16
วช.ธนบุรี	2.08	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครมีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดธนบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรีมีปัญหาการเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.08$) โดยรวมสูงกว่านักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.88$) ส่วนคู่อื่นมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามสถานศึกษา เป็นรายคู่

สถานศึกษาที่สังกัด	วช.พระนคร	วช.นครหลวง	วช.สี่พระยา	วช.ธนบุรี	
\bar{X}	2.03	2.19	2.29	2.51	
วช.พระนคร	2.03	-	0.16	0.26*	0.48*
วช.นครหลวง	2.19	-	-	0.10	0.32*
วช.สี่พระยา	2.29	-	-	-	0.22
วช.ธนบุรี	2.51	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครมีปัญหาการเรียนด้านวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกับนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยาและวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร ($\bar{X} = 2.03$) มีปัญหาการเรียนด้านวัสดุอุปกรณ์ต่ำกว่านักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา ($\bar{X} = 2.29$) และวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี ($\bar{X} = 2.51$) และนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง ($\bar{X} = 2.19$) มีปัญหาการเรียนด้านวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกับนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.19$) ต่ำกว่าวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี ($\bar{X} = 2.51$)

ตาราง 18 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามสถานศึกษา เป็นรายคู่

สถานศึกษา	\bar{X}	วช.นครหลวง	วช.สีพระยา	วช.พระนคร	วช.ธนบุรี
		1.73	1.85	1.90	2.02
วช.นครหลวง	1.73	-	0.12	0.17	0.29*
วช.สีพระยา	1.85	-	-	0.05	0.17
วช.พระนคร	1.90	-	-	-	0.12
วช.ธนบุรี	2.02	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงมีปัญหาการเรียนด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกับนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดธนบุรีอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.73$) ต่ำกว่า นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี ($\bar{X} = 2.02$) ส่วนคู่อื่นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายด้าน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.83	0.93	0.26
	ภายในกลุ่ม	231	81.23	0.35	
	รวม	233	81.42		
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.52	0.26	1.22
	ภายในกลุ่ม	231	49.08	0.21	
	รวม	233	49.60		
3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.99	0.49	0.96
	ภายในกลุ่ม	231	119.17	0.52	
	รวม	233	120.16		
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.99	0.49	0.96
	ภายในกลุ่ม	231	119.17	0.52	
	รวม	233	122.16		
5. ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.15	2.07	7.63*
	ภายในกลุ่ม	231	62.75	0.27	
	รวม	233	66.90		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.74	0.37	1.57
	ภายในกลุ่ม	231	55.24	0.24	
	รวม	233	55.99		

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มีปัญหาการเรียนโดยรวมและด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสภาพแวดล้อมนักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้จึงทำการทดสอบหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ตามวิธีการของ LSD (Least Significant Difference test) ผลการทดสอบปรากฏตามตาราง 20

ตาราง 20 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษาด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่

สาขาวิชา	\bar{X}	คอมพิวเตอร์	การเลขานุการ	การบัญชี
		1.75	1.99	2.06
คอมพิวเตอร์	1.75	-	0.24*	0.31*
การเลขานุการ	1.99	-	-	0.07
การบัญชี	2.06	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มีปัญหาการเรียนด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกับนักศึกษสาขาวิชาการเลขานุการและนักศึกษสาขาวิชาการบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษสาขาวิชาคอมพิวเตอร์มีปัญหาการเรียน ด้านสภาพแวดล้อม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.75$) ต่ำกว่านักศึกษสาขาวิชาการเลขานุการ ($\bar{X} = 1.99$) และนักศึกษสาขาวิชาการบัญชี ($\bar{X} = 2.06$)

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.53	0.51	1.47
	ภายในกลุ่ม	230	79.89	0.35	
	รวม	233	81.42		
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.05	0.35	1.66
	ภายในกลุ่ม	230	48.55	0.21	
	รวม	233	49.60		
3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.11	3.67	0.71
	ภายในกลุ่ม	230	119.05	0.52	
	รวม	233	120.16		
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	1.45	0.48	0.98
	ภายในกลุ่ม	230	113.91	0.50	
	รวม	233	115.36		
5. ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.68	0.23	0.78
	ภายในกลุ่ม	230	66.22	0.29	
	รวม	233	66.90		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.65	0.22	0.90*
	ภายในกลุ่ม	230	55.35	0.24	
	รวม	233	55.99		

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน คือ อายุต่ำกว่า 20 ปี อายุ 21 - 35 ปี อายุ 36 - 45 ปี และอายุ 46 ปีขึ้นไปมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อมมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม จึงทำการทดสอบหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ตามวิธีการของ LSD (Least Significant Difference test) ผลการทดสอบปรากฏตามตาราง 22

ตาราง 22 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

อายุ		36 - 45 ปี	ต่ำกว่า 20 ปี	21 - 35 ปี	46 ปีขึ้นไป
	\bar{X}	1.65	1.84	1.87	1.89
36 - 45 ปี	1.65	-	0.19	0.22*	0.24
ต่ำกว่า 20 ปี	1.84	-	-	0.03	0.05
21 - 35 ปี	1.87	-	-	-	0.02
46 ปีขึ้นไป	1.89	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างกับนักศึกษาที่มีอายุ 21 - 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.65$) มีปัญหาการเรียนโดยรวมต่ำกว่านักศึกษาที่มีอายุ 21 - 35 ปี ($\bar{X} = 1.87$)

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการเรียน	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 154)		ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 80)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านครูผู้สอน	1.85	0.61	1.77	0.56	1.00
ด้านผู้เรียน	1.83	0.48	1.75	0.43	1.23
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	1.98	0.72	1.91	0.71	0.79
ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.25	2.70	2.27	0.72	0.21
ด้านสภาพแวดล้อม	1.91	0.54	1.82	0.52	1.15
รวมทุกด้าน	1.96	0.50	1.90	0.48	0.89

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.33	0.66	1.92
	ภายในกลุ่ม	231	80.09	0.35	
	รวม	233	81.42		
2. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.40	0.20	0.95
	ภายในกลุ่ม	231	49.20	0.21	
	รวม	233	49.60		
3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.26	0.51
	ภายในกลุ่ม	231	119.63	0.52	
	รวม	233	120.16		
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.55	0.27	0.55
	ภายในกลุ่ม	231	114.81	0.50	
	รวม	233	115.36		
5. ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.40	0.20	0.69
	ภายในกลุ่ม	231	66.50	0.29	
	รวม	233	66.90		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.22	0.11	0.45
	ภายในกลุ่ม	231	55.74	0.24	
	รวม	233	55.99		

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน คือ สถานภาพสมรส โสด สมรส และหย่าร้าง มีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชา พาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร

วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาที่มีต่อปัญหาการเรียนที่ตอบ แบบสอบถามปลายเปิดตอนที่ 3 จำนวน 234 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิดทั้งสิ้น 89 คน คิดเป็นร้อยละ 38.03 นำเสนอความคิดเห็นในรูปค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังตาราง 25

ตาราง 25 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา

ลำดับที่	ปัญหาการเรียน	ความถี่	ร้อยละ
ด้านครูผู้สอน (N=76)			
1.	พูดเร็ว สอนเร็ว	14	18.42
2.	เข้าไม่ถึงผู้เรียน เลือกปฏิบัติ ขาดความเป็นกันเอง	12	15.79
3.	ใช้อารมณ์ในการสอน ใช้คำพูดไม่เหมาะสม	11	14.48
4.	ไปราชการบ่อย	10	13.16
5.	ขาดทักษะในการสอนและแก้ปัญหาในชั้นเรียน	6	7.89
6.	เข้าห้องสอนสาย สอนเกินเวลา ละทิ้งห้องสอน	6	7.89
7.	สอนเข้าใจยาก สอนไม่สนุก สอนตามตำราไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม	6	7.89
8.	ไม่ตอบคำถามผู้เรียน พูดนอกเหนือจากเรื่องที่สอน	6	7.89
9.	ทำงานอื่นในชั่วโมงสอน	3	3.95
10.	สั่งงานหรือแบบฝึกหัดในปริมาณไม่เหมาะสม	2	2.64

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหาการเรียน	ความถี่	ร้อยละ
ด้านผู้เรียน (N=45)			
1.	ไม่มีความรู้พื้นฐานในรายวิชาทำให้เรียนไม่ทัน	14	31.11
2.	ไม่อยากถามครูเพราะเรียนไม่ทัน	6	13.33
3.	นักเรียนบางคนชอบสอนแทนครูสร้างความรำคาญขณะเรียน	5	11.11
4.	ไม่ตั้งใจเรียน สติปัญญาไม่เอื้ออำนวย ขาดผู้สนับสนุนการเงิน	5	11.11
5.	ได้งานทำขณะเรียนทำให้มาเรียนไม่ได้	4	8.89
6.	อายุเป็นอุปสรรคต่อการเรียน	4	8.89
7.	เกรงใจครูและเพื่อนเมื่อเข้าห้องสายทำให้ไม่ยอมมาเรียน	4	8.89
8.	ไม่ยอมมาเรียนเพราะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน	3	6.67
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา (N=21)			
1.	เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนไม่สมบูรณ์ไม่ครอบคลุม	15	71.43
2.	วิชาที่เปิดสอน ระยะเวลาเรียนและแบบฝึกหัดมีน้อยเกินไป	3	14.29
3.	หลักสูตรพื้นฐานมีน้อย หลักสูตรไม่ทันสมัย	2	9.52
4.	ช่วงเวลาที่เปิดสอนกับเวลาว่างไม่ตรงกันทำให้ไม่ได้เรียน	1	4.76
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (N=40)			
1.	ไม่มีความพร้อมเรื่องสภาพและการบำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์เก่า ล้าสมัย ขาดกระบวนการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์ชำรุดบ่อย ไม่แข็งแรงขาดการซ่อมแซม	22	55.00
2.	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนมีน้อยเกินไป และขาดคุณภาพ	15	37.50
3.	ไม่มีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงและเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์	3	7.50

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหาการเรียน	ความถี่	ร้อยละ
ด้านสภาพแวดล้อม (N=58)			
1.	การเดินทางไม่สะดวก การจราจรติดขัด	15	25.86
2.	สภาพห้องเรียนแคบ มีกลิ่น คว้น ฝุ่น เสียงดัง และแมลงรบกวน	13	22.41
3.	ห้องน้ำสกปรกมีกลิ่นเหม็น	10	17.24
4.	บริเวณภายในสถานศึกษาและภายในห้องเรียนสกปรก แสงสว่างไม่พอเพียง	8	13.79
5.	บริเวณหน้าสถานศึกษาสกปรก มีด แคบ น้ำกลัว บางครั้งน้ำท่วม	5	8.63
6.	ห้องเรียนอากาศเย็นมาก	3	5.17
7.	พัดลมภายในห้องเรียนน้อยเกินไป	2	3.45
8.	สถานที่ใช้จอดรถไม่เพียงพอ	2	3.45

จากตาราง 25 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม เพิ่มเติมดังนี้

ด้านครูผู้สอน นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นจำนวน 76 คน ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ครูพูดเร็ว สอนเร็ว (ร้อยละ 18.42) รองลงมาคือ เข้าไม่ถึงผู้เรียน เลือกปฏิบัติ ขาดความเป็นกันเอง (ร้อยละ 15.79) ใช้อารมณ์ในการสอน ใช้คำพูดไม่เหมาะสม (ร้อยละ 14.48) และไปราชการบ่อย (ร้อยละ 13.16)

ด้านผู้เรียน นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นจำนวน 45 คน ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ไม่มีความรู้พื้นฐานในรายวิชาทำให้เรียนไม่ทัน (ร้อยละ 31.11) รองลงมาคือ ไม่อยากถามครู เพราะเรียนไม่ทัน (ร้อยละ 13.33) นักเรียนบางคนชอบสอนแทนครูสร้างความรำคาญขณะเรียน (ร้อยละ 11.11) และไม่ตั้งใจเรียน สติปัญญาไม่เอื้ออำนวย ขาดผู้สนับสนุนการเงิน (ร้อยละ 11.11)

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นจำนวน 21 คน ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนไม่สมบูรณ์ไม่ครอบคลุม (ร้อยละ 71.43) รองลงมาคือ วิชาที่เปิดสอน ระยะเวลาเรียนและแบบฝึกหัดมีน้อยเกินไป (ร้อยละ 14.29)

ด้านวัสดุอุปกรณ์นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นจำนวน 40 คน ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ไม่มีความพร้อมเรื่องสภาพและการบำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์เก่า ล้าสมัย ขาดกระบวนการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์ชำรุดบ่อย ไม่แข็งแรง ขาดกระบวนการซ่อมแซม (ร้อยละ 37.50) รองลงมาคือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนมีน้อยเกินไปและขาดคุณภาพ (ร้อยละ 37.50) และไม่มีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงและเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ (ร้อยละ 7.50)

ด้านสภาพแวดล้อม นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นจำนวน 58 คน ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ การเดินทางไม่สะดวก การจราจรติดขัด (ร้อยละ 25.86) รองลงมาคือ สภาพห้องเรียนแคบ มีกลิ่น คับชื้น ฝุ่น เสียงดัง และแมลงรบกวน (ร้อยละ 22.41) และห้องน้ำสกปรกมีกลิ่นเหม็น (ร้อยละ 17.24)

ตาราง 26 ความคิดเห็นที่เป็นข้อเสนอแนะในการเรียนของนักศึกษา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านครูผู้สอน(N=42)			
1.	ครูควรสอนตามลำดับขั้น พุดให้ช้าลง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	15	35.7
2.	ควรให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน ลดการใช้อารมณ์ขณะสอน เอาใจใส่ผู้เรียน ลดความเจ้าระเบียบ เข้มงวดกับผู้เรียนที่คุยกัน ควรใจเย็น สอบถามความเข้าใจของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ศัพท์เทคนิคควรแปลเป็นภาษาไทย	13	30.95
3.	ครูควรได้รับการอบรมเรื่องวิธีการสอน เทคนิคการสอน และเนื้อหาข้อมูลใหม่ ๆ	10	23.81
4.	ควรหาเวลาสอนชดเชยเวลาที่ขาดหายไปจากการเข้าห้องสาย ดิคราซการอื่น0 ละทิ้งห้องสอน	4	9.52
ด้านผู้เรียน (N=4)			
1.	ควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนสมัครเรียน	4	100

ตาราง 26(ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา (N=35)			
1.	ควรจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับระยะเวลาและเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน	16	45.71
2.	ควรเปลี่ยนเวลาเรียนในรอบค้ำเป็นเวลา 18.00 - 21.00 น. ควรเลื่อนเวลาเรียนออกไปรอบละ 10 นาที	11	31.43
3.	ควรเปิดรายวิชาเพิ่มขึ้น ในทุกรอบให้เปิดสอนในรายวิชาที่เหมือนกันตามความต้องการของตลาดแรงงาน เปิดบริการสอนฟรี ในการเรียนการสอนเน้นคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบแล้วควรมีสถานประกอบการรองรับ	8	22.86
ด้านวัสดุอุปกรณ์ (N=21)			
1.	จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์เก่า มีสภาพชำรุด จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่ ทันสมัยมาใช้อย่างเพียงพอทุกรายวิชา	6	37.50
2.	ส่งซ่อมวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด จัดให้มีการตรวจซ่อม บำรุงรักษาตามระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ	4	25.00
3.	แจกเอกสารประกอบการเรียน ทบทวนการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนและเข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4	25.00
4.	จัดเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เบิก-จ่ายของ และเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง	2	12.50

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านสภาพแวดล้อม (N= 21)			
1.	จัดเจ้าหน้าที่ล้างทำความสะอาดห้องน้ำตลอดเวลา จัดที่สำหรับ สูบบุหรี่ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการทำความสะอาดเพื่อใช้ล้างมือ ทำป้ายคิใช้เสียง ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าแสงสว่างให้ใช้งานได้	11	47.83
2.	เก็บโต๊ะ เก้าอี้ชำรุดออกจากห้องเรียน ทำความสะอาดห้องเรียน ติดตั้งผนังดูดเสียง ปิดประตูเพื่อลดเสียงดัง เพิ่มพัดลม ควรรขยายขนาดของห้องเรียน เปลี่ยนหลอดไฟให้มีกำลัง ส่องสว่างมากขึ้น	10	43.47
3.	ควรติดตั้งไฟแสงสว่างบริเวณทางเดินหน้าสถานศึกษา	2	8.70

จากตาราง 26 พบว่า นักศึกษามีความข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียน ด้านครู
ผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม เพิ่มเติม
ดังนี้

ด้านครูผู้สอน นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะจำนวน 42 คน ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมาก
ที่สุด คือ ครูควรสอนตามลำดับขั้นตอน พุดให้ช้าลงโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
(ร้อยละ 35.7) รองลงมาคือ ควรให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน ลดการใช้อารมณ์ขณะสอน
เอาใจใส่ผู้เรียน ลดความเจ้าระเบียบ เข้มงวดกับผู้เรียนที่คุยกัน ควรใจเย็น สอบถามความเข้าใจ
ของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ศัพท์เทคนิคควรแปลเป็นภาษาไทย (ร้อยละ 30.95) และครูควรได้รับ
การอบรมเรื่องวิธีการสอนเทคนิคการสอน และเนื้อหาข้อมูลใหม่ ๆ (ร้อยละ 23.81)

ด้านผู้เรียน นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะจำนวน 4 คน คือ ควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐาน
ก่อนสมัครเรียน (ร้อยละ 100)

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะจำนวน 35 คน ข้อที่ได้รับการ
การเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับระยะเวลาและเป็นไปตามความ
ต้องการของตลาดแรงงาน (ร้อยละ 45.71) รองลงมาคือ ควรเปลี่ยนเวลาเรียนในรอบทำเป็นเวลา
18.00 - 21.00 น. ควรเลื่อนเวลาเรียนออกไปรอบละ 10 นาที (ร้อยละ 31.43)

ด้านวัสดุอุปกรณ์ นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะจำนวน 21 คน ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์เก่า มีสภาพชำรุด จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่ทันสมัยมาใช้ อย่างเพียงพอทุกรายวิชา (ร้อยละ 37.50) รองลงมา คือ ส่งซ่อมวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด จัดให้มีการตรวจซ่อม บำรุงรักษาตามระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 25) และแจกเอกสารประกอบการเรียน ทบทวนการเรียน เพื่อให้เรียนและเข้าใจเนื้อหามากขึ้น (ร้อยละ 25)

ด้านสภาพแวดล้อม นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะจำนวน 21 คน ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ จัดเจ้าหน้าที่ล้างทำความสะอาดห้องน้ำตลอดเวลา จัดที่สำหรับสูบบุหรี่ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการทำความสะอาดเพื่อใช้ล้างมือ ทำป้ายงดใช้เสียง ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ให้ใช้งานได้ (ร้อยละ 47.83) รองลงมาคือ เก็บโต๊ะ เก้าอี้ชำรุดออกจากห้องเรียน ทำความสะอาดห้องเรียน ติดตั้งผนังดูดเสียง ปิดประตูเพื่อลดเสียงดัง เพิ่มพัดลม ควรขยายขนาดห้องเรียน เปลี่ยนหลอดไฟให้มีกำลังส่องสว่างมากขึ้น (ร้อยละ 43.47) และควรติดตั้งไฟแสงสว่างบริเวณทางเดินหน้าสถานศึกษา (ร้อยละ 8.70)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง ลดปัญหาและแก้ไข ปัญหาการเรียนของนักศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 วิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน 4 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 592 คน ในการวิจัยนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มอย่างง่ายจำนวน 234 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปัญหาการเรียนของนักศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นแบบชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ ปัญหามากที่สุดให้ 4 คะแนน ปัญหามากที่สุดให้ 3 คะแนน ปัญหาน้อยให้ 2 คะแนน ปัญหาที่น้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียน ใน 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 5 - 8 ตุลาคม 2542 แจกแบบสอบถามให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา 4 แห่ง จำนวน 234 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาครบสมบูรณ์ทั้ง 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer) ได้คำนวณค่าสถิติเพื่อการวิจัย โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. แสดงข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเป็นค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงผลโดยรวม รายด้าน และรายข้อ
3. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ ดังนี้ ปัญหามากที่สุด ปัญหาปานกลาง ปัญหาที่น้อย ปัญหาที่น้อยที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติค่าที (t-test)

4. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา สาขาวิชา อายุ และสถานภาพสมรสสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน 2 กลุ่มขึ้นไปใช้สถิติค่าเอฟ (F-test)

5. เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD. (Fisher' Least Significant Difference)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ในด้าน ครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อมสรุปผล ได้ ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาจำนวน 234 คน

1.1 จำแนกตามสถานศึกษา คือ วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี จำนวน 52 คน วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง จำนวน 43 คน วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร จำนวน 61 คน วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา จำนวน 78 คน

1.2 จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน การบัญชี จำนวน 42 คน การเลขานุการ จำนวน 68 คน คอมพิวเตอร์ จำนวน 124 คน

1.3 จำแนกตามอายุ อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 51 คน อายุ 20 - 35 ปี จำนวน 128 คน อายุ 36 - 45 ปี จำนวน 39 คน อายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน

1.4 จำแนกตามระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 154 คน ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 80 คน

1.5 จำแนกตามสถานภาพสมรส โสด จำนวน 175 คน สมรส จำนวน 55 คน หย่าร้าง จำนวน 4 คน

2. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.94$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้าน เป็นรายข้อ พบว่า

1. ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.64 - 2.21$)

2. ด้านผู้เรียน นักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.53 - 2.39$) ยกเว้นข้อที่ว่า ผู้เรียนไม่เห็นประโยชน์จากการเรียน ครอบครัวผู้เรียนไม่สนับสนุนการเรียน และครอบครัวใช้วิธีการต่าง ๆ ขัดขวางการมาเรียน มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยสุด ($\bar{X} = 1.29 - 1.49$)

3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา นักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.82 - 2.14$)

4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ นักศึกษามีปัญหาการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.83 - 2.44$)

5. ด้านสภาพแวดล้อม นักศึกษามีปัญหาการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.54 - 2.45$) ยกเว้น ข้อ 50 มีแมลงรบกวนขณะเรียน มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยสุด ($\bar{X} = 1.50$)

2.1 เมื่อพิจารณาตามสถานศึกษา พบว่า

1. วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรีนักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88 - 2.10$) ยกเว้น ด้านวัสดุอุปกรณ์มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.51$)

2. วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงนักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.73 - 2.19$)

3. วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครนักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.74 - 2.03$)

4. วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยานักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.76 - 2.29$)

2.2 เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียน พบว่า

1. สาขาวิชาการบัญชีนักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.81 - 2.25$)

2. สาขาวิชาการเลขานุการนักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.86 - 2.30$)

3. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์นักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.75 - 2.23$)

2.3 เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า

1. นักศึกษาอายุต่ำกว่า 20 ปี มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.84 - 2.32$)

2. นักศึกษาอายุ 20 - 35 ปี มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.77 - 2.28$)

3. นักศึกษาอายุ 36-45 ปี มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.65 - 2.18$)

4. นักศึกษาอายุ 46 ปีขึ้นไป มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.79 - 2.01$)

2.4 เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า

1. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.83 - 2.25$)

2. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.75 - 2.27$)

2.5 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพสมรส พบว่า

1. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส โสด มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีปัญหาการเรียน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.78 - 2.25$)

2. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.82 - 2.29$)

3. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส หย่าร้าง มีปัญหาการเรียน โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีปัญหาการเรียน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.82 - 2.29$)

3. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ตามสมมติฐานสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักศึกษาที่มีสถานศึกษาต่างกันมีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาวិทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี มีปัญหาการเรียนสูงกว่านักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อตรวจสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร มีปัญหาการเรียนด้านวัสดุอุปกรณ์ต่ามนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา และวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงมีปัญหาการเรียนต่ามนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวงมีปัญหาการเรียนต่ามนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญ

2. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อตรวจสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ มีปัญหาการเรียนด้านสภาพแวดล้อมต่ามนักศึกษาสาขาวิชาการเลขานุการ และสาขาวิชาการบัญชี ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญ

3. นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อตรวจสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีปัญหาต่ำกว่านักศึกษาที่มีอายุ 21 - 35 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

4. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อตรวจสอบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีปัญหาการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อตรวจสอบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. จากคำถามปลายเปิด มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งหมด จำนวน 89 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 234 คน มีความคิดเห็นที่มีความถี่สูงสุด 5 อันดับแรก คือ ความพร้อมทางสภาพและการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ (22 คน) การเดินทางไม่สะดวก การจราจรติดขัด (15 คน) ครูพูดเร็ว สอนเร็ว (14 คน) ไม่มีพื้นความรู้ทำให้เรียนไม่ทัน (14 คน) หลักสูตรที่เปิดสอนมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมและไม่สมบูรณ์ (13 คน)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 56 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 234 คน ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 4 อันดับแรก หลักสูตรที่เปิดสอนควรมีเนื้อหาวิชาครอบคลุมสมบูรณ์ สอดคล้องกับระยะเวลาและความต้องการของตลาดแรงงาน (16 คน) ครูควรสอนตามลำดับขั้นตอน พูดให้ช้าลง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (15 คน) ครูควรได้รับการอบรมเรื่องวิธีการสอน เทคนิคการสอนและเนื้อหาข้อมูลใหม่ ๆ (10 คน) จัดเจ้าหน้าที่ล้างทำความสะอาดห้องน้ำตลอดเวลา (5 คน)

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะเวลาสั้น พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร ผลงานวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ผลจากการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร และเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม พบว่า นักศึกษามีปัญหาโดยรวมทุกด้าน

อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะผู้เรียนเป็นผู้เลือกเรียนตามความสนใจ นักศึกษาบางคนมาเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ - หรือเพื่อนำไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่แล้วเป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของกองการศึกษาอาชีพ (กรมอาชีวศึกษา 2540 : ก - 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ โพธิขวัญ (2540) ที่พบว่า ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย เพราะครูผู้สอนมีความรู้ความชำนาญในการถ่ายทอดวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงโดยครูผู้สอนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาที่สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ศรีกัลยา (2532 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และงานวิจัยของสุพรรณิ ศุขะบุตร (2542 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ประเภทชั้นเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัญหาด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี พบว่า ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูสอนเร็วเกินไป มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอาจเป็นเพราะผู้สอนต้องทำงานหลายหน้าที่ทำให้เข้าสอนสาย ดิตราชการบ้อย ทำให้ต้องเร่งสอนสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา แสงสาคร (2533 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ครูขาดสอนเป็นประจำหรือมาสอนไม่ตรงเวลา อาจเป็นเพราะจำนวนครูผู้สอนมีน้อย ทำให้ไม่สามารถจัดผู้สอนเข้าทำการสอนแทนเมื่อครูผู้สอนดิตราชการและงานหน้าที่อื่นในบางครั้งต้องละทิ้งห้องสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนจึงลดลงเพราะต้องเร่งสอน สอนเร็ว สอนไม่สนุกและบางครั้งใส่อารมณ์ขณะสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร ชัยยงค์ดำรงฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า จำนวนผู้สอนมีน้อย และควรจัดส่งครูไปฝึกอบรมเพื่อให้ได้วิธีการสอนที่หน้าสนใจ มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้แบบใหม่ ๆ เป็นที่น่าสนใจเพื่อให้นักเรียนรู้ มีความคิดรวบยอดในเนื้อหาวิชาเกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญาภัท พิชณฺณม (2539 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง มูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพ

หลักสูตรระยะสั้นของนักเรียนโรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนควรจัดส่งครู อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสอนออกไปฝึกอบรมเทคนิค หรือวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง

2. ด้านผู้เรียน นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย เพราะผู้เรียนเลือกเรียนตามความพึงพอใจอย่างอิสระสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพหรือนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ เป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อได้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องการให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ได้รับเกียรติ มีคนยกย่องชมเชยตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ในระดับขั้นต้องการความรักและความเป็นเจ้าของปรารถนาจะเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน อาจเป็นเพราะผู้เรียนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เป็นผู้ประกอบอาชีพแล้วต้องการมาเรียนเพื่อเพิ่มเติมความรู้แล้วนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงงานในอาชีพเดิมให้ดีขึ้นจึงทำให้ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุง แสงสาคร (2533 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพื้นฐานใน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า นักศึกษาที่ออกกลางคันส่วนใหญ่ มีสาเหตุเกิดจากปัญหาด้านส่วนตัวและครอบครัวนักศึกษา ผู้เรียนที่มีงานทำมีภาระความรับผิดชอบมากทำให้ขาดเรียนบ่อย เลิกงานตามเวลาทำให้มาเรียนช้า ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยา นครเขตต์ (2532 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้ม การจัดการศึกษาวิชาอาชีพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่พบว่า ผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนมีความคิดเห็นด้านเป้าหมายของการศึกษาวิชาอาชีพระยะสั้นสอดคล้องกันมากที่สุด ที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้ผู้เรียนนำไปพัฒนาอาชีพเดิมให้ดีขึ้น ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และเพื่อให้ผู้เรียนมีรายได้เพิ่มขึ้น

3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย เพราะมีการปรับปรุงหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ว่องไว สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยา นครเขตต์ (2532 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาวิชาอาชีพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียนพบว่า การจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เรียนจบเร็ว มีลักษณะยืดหยุ่น ปรับตามความต้องการของผู้เรียนจะยึดสภาพและปัญหาในการประกอบอาชีพของประชาชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีปัญหาสูงสุด คือ การเรียนบางเรื่องขาดการฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และระยะเวลาที่สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา อาจเป็นเพราะผลจากการที่ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องอายุ พื้นฐานความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตต์

ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาด้านหลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่เรียนรวบรัดเกินไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภา อินไชยะ (2538 : บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัยเรื่องการติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หลักสูตร วิชาการออกแบบและสร้างแบบเพื่อการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย พบว่า รายการที่สอนไม่ครอบคลุม จุดประสงค์ การเรียนรู้ ควรเพิ่มความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เนื้อหาหลักสูตรเรียน ทฤษฎีน้อยเกินไปและขาดความทันสมัยควรปรับปรุงรายการสอนให้เน้นเนื้อหาวิชาด้านทฤษฎี ควรปรับปรุงเพิ่ม เนื้อหาวิชาด้านทฤษฎี ควรปรับปรุงเพิ่มเนื้อหาให้ทันสมัยทันต่อความ เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีปัจจุบัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัฐ จุลสุวรรณ (2537 : บทคัดย่อ) ซึ่งวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพเรือนจำกลางคลองเปรมเกี่ยวกับการ เรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น พบว่า เนื้อหาวิชารวบรัดเกินไป เนื้อหาและ หลักสูตรไม่ทันสมัย สั้นเกินไป

4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นด้านที่มีปัญหาน้อย ในระดับสูงมากกว่าด้านอื่น ๆ อาจ จะเป็นเพราะสังคมโลกมีความเจริญด้านเทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์มีราคาสูง ในการเรียนการสอน โดยเฉพาะสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์และวัสดุอุปกรณ์มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ การเรียนรู้แต่เครื่องคอมพิวเตอร์มีราคาแพงมากอีกทั้งยังต้องการมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่อยู่ให้มี อากาศเย็น ทำให้ต้องมีการปรับปรุงซ่อมแซมสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอน แต่สถานศึกษาได้รับงบประมาณจำกัดทำให้มีการชลอการใช้งบประมาณการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การซ่อมแซมให้ลดจำนวนเงินลงและซื้อเท่าที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง (2541 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการ นำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัด ชลบุรี พบว่าควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอกับผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัช ศรีทอง (2534 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนหลักสูตร ระยะสั้น ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน พบว่า วัสดุอุปกรณ์การฝึก อาชีพไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน นอกจากนี้รัฐบาลยังมีนโยบายลดงบประมาณหมวดเงินเดือน และค่าจ้างโดยไม่เพิ่มหรือไม่รับบรรจุข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ทดแทนผู้เกษียณอายุของ ทำให้ สถานศึกษาขาดแคลนกำลังเจ้าหน้าที่

ระบบการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างมีการเรียนการสอนประเภทวิชา อิเล็กทรอนิกส์ มีอาจารย์ประจำวิชาที่มีความรู้ความสามารถตรงตามวิชาที่สอนแต่ไม่สามารถทำการ ซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดได้เนื่องจากศักยภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการซ่อมแซมต่าง ๆ มี

คุณสมบัติและความสามารถไม่ทันสมัยเพียงพอสำหรับความก้าวหน้าของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในปัจจุบันที่จะตรวจสอบ ซ่อมแซมสำหรับการทำงานในระดับงานฝีมือชั้นสูงได้จึงเป็นเหตุให้จำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้มีไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียน แต่ถ้ายังอยู่ในสภาพพอใช้ได้ต่อไปผู้เรียนก็ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีสภาพชำรุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสศรีกัลยา (2532 : บทคัดย่อ) พบว่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเก่า และล้าสมัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวัฒนา พงศ์วรินทร์ (2539 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าควรมีการพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

5. ด้านสภาพแวดล้อม มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์ นาคนิยม (2528 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตการศึกษา 2 พบว่า นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกันประสบปัญหาด้านความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อมในการมาเรียนแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ สุชะบุตร (2542 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ประเภทชั้นเรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัญหาการเดินทางเกิดจากการจราจร ความสะดวกในการเดินทาง และความไม่ปลอดภัยในการเดินทาง

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไป

ผลการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นแนวทางให้กับผู้บริหาร ครู อาจารย์นำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดปัญหาการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

1. กองการศึกษาอาชีพ ควรจัดหาเจ้าหน้าที่มาทำงานด้านธุรการต่าง ๆ และควรจัดให้มีการอบรมเทคนิค วิธีการสอน เนื้อหาวิชาให้ครูผู้สอนตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการของ นักศึกษา และตลาดแรงงาน
2. ควรทำการทดสอบความรู้พื้นฐาน และให้การแนะแนว เพื่อให้ทราบถึงความพร้อม วัตถุประสงค์ ภูมิหลังต่าง ๆ ก่อนรับสมัครเรียนเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเมื่อเข้าเรียนแล้ว
3. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาทุก ๆ 2 ปี เพื่อให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีของสังคมโลกในปัจจุบัน

4. ควรจัดสรรงบประมาณให้กับงานการเรียนการสอน มากกว่าการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ เพราะสถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนให้ก้าวได้ทันกับโลกแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบันที่มีการพัฒนาและมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ถ้าระบบการเรียนการสอนขาดปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบการทำงานได้ทั้งระบบ โดยเฉพาะด้านคุณภาพของการเรียนรู้และความเชื่อถือศรัทธา

5. ควรติดตั้งและควบคุมดูแลให้ระบบไฟแสงสว่างมีอย่างพอเพียง ห้องน้ำควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษด้านการทำความสะอาด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เพื่อให้สามารถทราบถึงปัญหาในการเรียนการสอนของนักศึกษา ว่าการเรียนการสอนด้านใดเป็นปัญหาเพื่อจะได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป

2. ควรทำการวิจัยปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ป้องกัน ปรับปรุง แก้ไขปัญหาของ

3. ควรวิจัยในแนวลึกถึงปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเจาะจง เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของวิทยาลัยแห่งนั้น ๆ

4. ในการทำวิจัยเพื่อให้ทราบถึงปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ทุกรายวิชาควรแจกแบบสอบถามเพื่อให้นักศึกษาได้ตอบหลังจากเรียนในหลักสูตรแล้ว 25 - 30 วัน เพื่อป้องกันไม่ให้นักศึกษามีการปรับตัวหรือลาออกกลางคัน (Drop out) ก่อน เนื่องจากการเก็บข้อมูลช่วงปลายภาคเรียนจะพบเฉพาะผู้เรียนที่ไม่มีปัญหาในการเรียน ส่วนนักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียนจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับปัญหาที่พบได้แล้ว นักศึกษารายใดที่ปรับตัวไม่ได้ก็มีออกกลางคันไปก่อนที่จะมีการเรียนการสอนช่วงปลายภาค

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัญญาภัท พิชณฺดม์. มูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของนักเรียนโรงเรียนฝึกอชีพ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539. อัดสำเนา.
- แก้วใจ นิราช. การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขต ภาคตะวันออก.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542. อัดสำเนา.
- จรูญ ชูลาภ. การจัดการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2534.
- จรูญ แสงสาคร. สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จพื้นฐานใน จังหวัดอุบลราชธานี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533. อัดสำเนา.
- จำเนียร จันทร์งาม. การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น ในเรือนจำและทัณฑสถาน. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ ธิบรยทรัพย์. การศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540. อัดสำเนา.
- ชนาภา อ้นไชยะ. การติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หลักสูตรวิชาการออกแบบและสร้างแบบเพื่อการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538. อัดสำเนา.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียนเทคโนโลยีทางการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536. อัดสำเนา.
- ณรงค์ ฉายายนต์. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางด้านการเรียนการสอนของแผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.

- ณัฐ จุลสุวรรณ. ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพเรือนจำกลางคลองเปรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพพระยะสั้น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2537. อัดสำเนา.
- ทศนา แคมณี. 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. ไทยแลนด์เอดดูเคชั่น การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอกพิมพ์ไท, 2544.
- ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : เอราวิณการพิมพ์, 2531.
- ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.
- นภาพร ธนวัฒน์. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในคณะวิชาคหกรรมวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536. อัดสำเนา.
- นิภาพรรณ วิโรทัยสกุล. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539. อัดสำเนา.
- บุญมี ประสมทรัพย์. ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539. อัดสำเนา.
- พจน์ ราศรีรัตนะ. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- ทวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล. 2531. อัดสำเนา.
- พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง. การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นหน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541. อัดสำเนา.
- แพรวพรรณ บุญฤทธิมนตรี. การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพระยะสั้นของอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539. อัดสำเนา.

- มนัส ศรีกล้า. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นโรงเรียนสารพัดช่าง
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2532. อัดสำเนา.
- โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. จิตวิทยาและเทคนิคการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
อักษรบัณฑิต. ม.ป.ป.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.
- วิรัช ศรีทอง. ปัญหาและความต้องการของครูสอนวิชาหลักสูตรระยะสั้นประเภทอุตสาหกรรมของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2534. อัดสำเนา.
- วิจิตร วรุฒบางกูร. การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา. สมุทรปราการ : ขนิษฐาการพิมพ์และ
โฆษณา, 2524.
- ศรีวัฒนา พงศ์วรินทร์. ความคิดเห็นของครูผู้สอนในวิทยาลัยสารพัดช่างและวิทยาลัยการอาชีพ
เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2533 ประเภทวิชาคหกรรม. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539. อัดสำเนา.
- ศิริกาญจน์ ธนวัฒน์เดชากุล. ปัญหาการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของกณพิการโรงเรียนอาชีว
พระมหาไถ่ จังหวัดชลบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2542. อัดสำเนา.
- สังัด อุทรานันท์. การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2529.
- พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เซ็นเซอร์พับลิเคชั่น, 2532.
- สมคะเน คำจูน. การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528. อัดสำเนา.
- สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์. การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540. อัดสำเนา.
- สนอง อิมเอม. การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการทางด้านการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชา
ชีพระยะสั้นสายอาชีพช่างไฟฟ้า ของโรงเรียนสารพัดช่าง เขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2532. อัดสำเนา.

- สามารถ วงศ์สวัสดิ์. ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538. อัดสำเนา.
- สำนักงาน ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ. ครุตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 กรมการศาสนา. 2542.
- สุพรรณิ สุขะบุตร. การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ประเภทชั้นเรียนที่เลือกเรียนวิชา
ภาษาอังกฤษของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542. อัดสำเนา.
- สุรีย์ นาคนิยม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2538. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้อัยผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ,
 2536.
- จิตวิทยาการเรียนรู้อัยผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.
- เสาวนีย์ เสวต์ชัย. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษานอกระบบโรงเรียน.
 กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
 2536.
- อภิรักษ์ บุญยศศักดิ์เสรี. (2535). สภาพการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรพระยะสัน ตามความคิดเห็น
ของนักศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ. สมุทรปราการ : วิทยาลัยสารพัดช่าง
สมุทรปราการ, 2535. อัดสำเนา.
- อาชีพศึกษา,กรม. รายการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม.
 กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีพศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีพศึกษา.
- อารยา นครเขตต์. การศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาวิชาอาชีพพระยะสันของกรมการศึกษานอก
โรงเรียน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, 2532.
 อัดสำเนา.
- อุไรวรรณ โพธิเวชเทวีญ. บริการศึกษานอกโรงเรียนในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ
จังหวัดนนทบุรี : การศึกษาทัศนะของสตรีผู้เข้ารับบริการ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540. อัดสำเนา.
- Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychological Testing. New York : Harper and Row,
 1970.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill Book Company, 1973.

Maslow, A.H. Motivation and Personality. 2 nd ed. New York : Harper & Row, 1970.

Taba, Hilda. Curriculum development.Theory and Practice. New York : Hartcourt, Brace&
World, 1962.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ว่าที่ร้อยตรี ชิตวีร์ บุญนาค ผู้เชี่ยวชาญ กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง

เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ใน 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน เพราะคำตอบของท่านจะถูกใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง ลดปัญหา และแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยคำตอบของท่านไม่มีผลกระทบหรือสร้างความเสียหายต่อตัวท่าน ผู้สอนและสถานศึกษาที่ท่านเรียนอยู่แต่ประการใด ดังนั้น จึงขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถามนี้ทุกข้อ ตามที่นักศึกษาเห็นว่าเป็นจริง โดยไม่ต้องลงชื่อผู้ตอบ

ขอขอบคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

(นางสาวสมพร เลิศมังกรวง)

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. สถานศึกษาที่สังกัด

- () วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี
- () วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง
- () วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร
- () วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา

2. สาขาวิชาที่เรียน

- () การบัญชี
- () การเลขานุการ
- () คอมพิวเตอร์

3. ท่านมีอายุอยู่ในช่วงใด

- () ต่ำกว่า 20 ปี
- () ระหว่าง 21 -35 ปี
- () ระหว่าง 36 - 45 ปี
- () สูงกว่า 45 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
- () ปริญญาตรีขึ้นไป

5. สถานภาพสมรส

- () โสด
- () สมรส
- () หย่าร้าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งถามปัญหาการเรียนของนักศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม ในระดับปัญหาที่ท่านประสบ

คำชี้แจง ขอให้นักศึกษาพิจารณาข้อความแต่ละข้อที่กำหนดไว้ว่ามีปัญหาระดับใด โดยแบ่งปัญหาออกเป็น 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงตามความเป็นจริงตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ปัญหาในการเรียน	ระดับปัญหา			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านครูผู้สอน				
1. ครูชอบพูดเรื่องอื่นมากกว่าบทเรียนขณะทำการสอน				
2. ครูไม่พัฒนาตนเองในเรื่องเนื้อหาความรู้				
3. ครูละเลยการติดตามเพื่อสอนซ่อมเสริมผู้เรียน				
4. ครูไม่ตรงต่อเวลาในการสอน				
5. ครูไม่ติดตามประเมินผลงานผู้เรียน				
6. ครูสอนเร็วเกินไป				
7. การไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามขณะสอน				
8. ครูไม่ใช้เอกสารช่วยสอนทำให้เข้าใจยาก				
9. ครูไม่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้				
10. ครูไม่มีความรู้สึกซึ่งในเรื่องที่สอน				
11. ครูขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้				
12. ครูเจ้าระเบียบเกินไป				
13. ครูใช้ถ้อยคำและกิริยาไม่เหมาะสม				
14. ความขาดความเป็นกันเองกับผู้เรียน				

ปัญหาในการเรียน	ระดับปัญหา			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านผู้เรียน				
15. ผู้เรียนมีภาระความรับผิดชอบมากทำให้ขาดเรียนบ่อย				
16. ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน				
17. ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				
18. ไม่อยากมาเรียนเพราะมีภาระทางการเงินที่ต้องรับผิดชอบ				
19. มาเรียนไม่ทันเพราะเลิกงานช้า				
20. ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ไปใช้ไม่เป็น				
21. ผู้เรียนไม่เห็นประโยชน์จากการเรียน				
22. ผู้เรียนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมชั้นได้				
23. ผู้เรียนไม่ทราบว่าจะตั้งคำถามอย่างไรเพราะไม่เข้าใจเนื้อหาที่ครูสอน				
24. ผู้เรียนไม่กล้าซักถามปัญหาขณะเรียนเพราะเกรงกลัว				
25. ผู้เรียนไม่ชอบวิธีการสอนของผู้สอนจึงไม่พยายามซักถามข้อข้องใจ				
26. ครอบครัวผู้เรียนไม่สนับสนุนการเรียน				
27. ครอบครัวใช้วิธีการต่าง ๆ ขัดขวางการมาเรียน				
ด้านหลักสูตรและเนื้อหา				
28. หลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน				
29. เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน				
30. ระยะเวลาที่สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน				
31. สัดส่วนการเรียนภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติไม่เหมาะสม				
32. การเรียนบางเรื่องขาดการฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน				

ปัญหาในการเรียน	ระดับปัญหา			
	มาก	มาก	น้อย	น้อย
	ที่สุด			ที่สุด
ด้านวัสดุอุปกรณ์				
33. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เก่า ล้าสมัย				
34. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ชำรุดไม่เหมาะกับการนำมาใช้				
35. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนไม่สามารถกระตุ้น ความสนใจในการเรียนได้				
36. จำนวนอุปกรณ์ที่ใช้มีไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียน				
37. เอกสารประกอบการสอนมีน้อยเกินไป				
38. จำนวนวัสดุฝึกสำหรับผู้เรียนมีไม่เพียงพอ				
39. ขาดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์				
40. ขาดเจ้าหน้าที่ที่จะคอยดูแลซ่อมบำรุงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน				
41. เอกสารประกอบการสอนที่จัดให้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา				
ด้านสภาพแวดล้อม				
42. ปัญหาการเดินทางเกิดจากการจราจร				
43. ความไม่ปลอดภัยในการเดินทาง				
44. ความสะดวกในการเดินทาง				
45. กลิ่นเหม็น จากนอกห้องเรียนรบกวนขณะเรียน				
46. มีควันจากนอกห้องเรียนรบกวนขณะเรียน				
47. มีเสียงดังรบกวนขณะเรียน				
48. ห้องเรียนแออัดคับแคบ				
49. ห้องเรียนมีอากาศร้อนอบอ้าว				
50. มีแมลงรบกวนขณะเรียน				
51. ภายในห้องเรียนมีมลพิษจากฝุ่นควันมากเกินไป				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด

คำชี้แจง โปรดระบุถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ

1. ด้านครูผู้สอน

ปัญหา.....

ข้อเสนอแนะ.....

2. ด้านผู้เรียน

ปัญหา.....

ข้อเสนอแนะ.....

3. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

ปัญหา.....

ข้อเสนอแนะ.....

4. ด้านวัสดุอุปกรณ์

ปัญหา.....

ข้อเสนอแนะ.....

5. ด้านสภาพแวดล้อม

ปัญหา.....

ข้อเสนอแนะ.....

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสมพร เลิศมังกรวง
เกิดวันที่ 20 มกราคม 2499
ภูมิลำเนาเดิม 865/2 แขวงบुकคโโล เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 103/189 ถนนพณิชยการธนบุรี แขวงบางแวก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160
สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา แขวงวัดมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2515 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีสมบุญวิทยา อำเภอธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2517 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สายสามัญ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2518 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยม การบัญชี วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2526 การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2545 การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัญหาการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2540
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง
เขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สมพร เลิศมังกรวง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2545

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น พ.ศ. 2540 ..ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม และเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษา จำแนกตาม สถานศึกษา สาขาวิชา อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตลอดจนรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ปัญหาการเรียนของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ และคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test และทดสอบรายคู่ตามวิธีการของ LSD.

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย
2. นักศึกษาอยู่สถานศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษาที่มีสาขาวิชาแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียน โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านสภาพแวดล้อม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักศึกษาที่มีอายุ แตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**LEARNING PROBLEMS OF COMMERCIAL SHORT - COURSE
STUDENTS IN POLYTECHNIC COLLEGES IN BANGKOK**

AN ABSTRACT

BY

SOMPHORN LERTMONGKORNWONG

**Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University**

May 2002

The purposes of this study were to investigate the learning problems of vocational short-course students in Commerce of Polytechnic Colleges in Bangkok Metropolis in five areas : teacher, student, curriculum, measurement, environment to compare these learning problems according to their institutions, the field, ages, educational background and status; also to collect suggestions concerning learning problems of the students.

The samples were 234 vocational short-course students at Polytechnic Colleges in Bangkok in 4 colleges accidental sampling, in the first semester of 1999. The instrument used for collecting data was four point rating-scale questionnaire. The statistics used for analysis data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test LSD.(Fisher' Least Significant Difference)

The findings were as follows :

1. The students learning problems were at the low level. When considered in details of each area, it was found that in the area of measurement there was the highest problem in this group.

2. There was significant difference at .05 level on learning problem between students with different institutions as a whole. When considered in each area, there were significant difference at .05 level in the area of measurement and environment.

3. There was not significant difference at .05 level on learning problem between students with different the field as a whole. When considered in each area, there were significant difference at .05 level in the area of environment.

4. There was significant difference at .05 level on learning problem between students with different the age as a whole. When considered in each area, there were not significant difference at .05 level in the area of environment.

5. There was not significant difference at .05 level on learning problem between students with different the level of level of education as a whole. When considered in each area, there were not significant difference at .05 level .

6. There was not significant difference at .05 level on learning problem between students with different the level of status as a whole. When considered in each area, there were not significant difference at .05 level .